

SELETUSKIRI
regionaal- ja põllumajandusministri määruse
„Perioodi 2023–2027 suur- ja väikeprojektide toetuse andmise tingimused ja kord“
eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõike 2, § 12 lõike 3 ja § 24 lõike 1 alusel ning lähtudes Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186) artiklist 77.

1. jaanuaril 2023. aastal algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) eelarveperiood 2023–2027, mille raames saab Eesti osa Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi eelarvest. Nendest fondidest toetuste andmist reguleerib perioodil 2023–2027 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2115¹. Nimetatud määruse artikli 9 kohaselt tuleb liikmesriikidel EL-i toetuste saamiseks koostada ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava, milleks Eesti puhul on „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“² (edaspidi *strateegiakava*), mis on kiidetud heaks Euroopa Komisjoni otsusega.

Määruse alusel toetatavate innovatsiooniprojektide tegevused aitavad kaasa Vabariigi Valitsuse poolt 2021. aasta aprillis heaks kiidetud riikliku valdkonna arengukava „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ (edaspidi *PõKa*) ja selle alaeesmärgi „Tark ja kestlik põllumajandus, toidutootmine ja maaelu ning ohutu toit ja hoitud keskkond“ eesmärkide saavutamisse ning arvestavad Euroopa Liidu roheleppe strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkidega.

Eelnõu eesmärk on soodustada Euroopa Innovatsioonipartnerluse (EIP) projektide rakendamist ja innovatsioonikoostööd taotlejate ning teadus- ja arendusasutuste ja teadus- ja arendustegevusega tegelevate asutuste vahel, et seeläbi parandada maapiirkonna ettevõtete positsiooni väärtusahelas, suurendada kliima- ja ressursitõhusust ning maandada vastupanuvõimet turu- ja tootmisriskidele, säilitades samas elurikkust ning looduslikest ja kliimaatilistest tingimustest tulenevaid iseärasusi. Parimate ja uuenduslike keskkonnasõbralike tootmis- ja töötlemistavade väljatöötamiseks ja rakendamiseks tehakse koostööd nii Eesti kui välismaiste teadus- ja arendusasutuste ning ekspertidega, toetatakse EIP projektide läbiviimist nii Eesti kui väliskoostööna.

Sekkumine panustab PõKa teaduse ja innovatsiooni ning teadmussiirde tegevussuunda. Samuti on arvestatud ettevõtjate ja teadlaste innovatsioonikoostöö tugevdamise, keskkonnasäästlike

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2115&from=ET>

² [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 | Maaeluministeerium \(agri.ee\)](#)

praktikate ja toidutarneahela eesmärkide rakendamise (Euroopa roheline kokkulepe, Talustaldrikule, Euroopa kliimaseadus) vajadustega.

Sekkumise eesmärk, sekkumisviisid ja võimalikud tegevused eesmärgi saavutamiseks selgitati välja sektori esindusorganisatsioonide esitatud ettepanekute põhjal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi juhtimisel toimunud strateegiakava ettevalmistamise arutelude käigus³.

Eelnõu on vajalik strateegiakava kohase „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid“ suur- ja väikeprojektide toetuse andmiseks ning toetuse tingimuste kehtestamiseks.

Toetuse eesmärk on soodustada innovaatiliste lahenduste väljatöötamist ja rakendamist põllumajandus- ja metsandussektoris, toetades nii suur- kui ka väikeprojekte. Suurprojektide toetuse eesmärk on edendada laiapõhjalist koostööd, kaasates vähemalt kolm eraldiseisvat ettevõtjat või organisatsiooni ning võimaldades kuni 800 000 euro suurust toetust, et arendada sektoriülest innovatsiooni ja tõsta konkurentsivõimet. Väikeprojektide toetuse eesmärk on pakkuda paindlikumat ja sihipärasemat tuge üksikettevõtjatele või väiksematele koostöögruppidele, kes arendavad uuenduslikke lahendusi väiksemas mahus, toetuse maksimaalse suurusega 350 000 eurot. Suur- ja väikeprojektide toetus võimaldab põllumajandustootjatele ligipääsu ettevõtte välistele innovatsiooniks vajalikele teadmistele, uute toodete, teenuste, protsesside ja tehnoloogiate, kuid ka traditsiooniliste tavade uutes geograafilistes või keskkonnatingimustes väljatöötamiseks. Mõlema toetuse sihiks on teadmussiirde ja tehnoloogilise arengu edendamine, aidates kaasa ressursitõhususe suurendamisele, kestlikule toidutootmisele ning uute toodete ja teenuste väljatöötamisele.

Toetuse andmise alameesmärgid on:

- 1) toetada kontaktide loomist koostöö eesmärgil toetuse saaja ja teadus- ja arendusasutuste ning ekspertide vahel;
- 2) võimaldada taotlejal saada oma uuendusliku idee teostatavuse ja tasuvuse kohta igakülgset rakendatavat teavet.

Suur- ja väikeprojektide toetus võimaldab põllumajandustootjatele ligipääsu ettevõtte välistele innovatsiooniks vajalikele teadmistele, uute toodete, teenuste, protsesside ja tehnoloogiate, kuid ka traditsiooniliste tavade uutes geograafilistes või keskkonnatingimustes väljatöötamiseks.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna nõunik Gret-Kristel Mällo (625 6553, gret-kristel.mallo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Arro (625 6197, maarika.arro@agri.ee) ja keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 sätestab reguleerimisala.

³ [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2021- 2027 ettevalmistamine](#)

Määruse eesmärk on kehtestada strateegiakava sekkumise „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid” raames antava suur- ja väikeprojektide toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord. Määrusega reguleeritakse innovatsioonikoostöö projekte, mis on osa Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühmadest ja millele antakse suur- ja väikeprojektide toetust. Määruse eesmärk on aidata kaasa Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava eesmärkide saavutamisele ning tagada toetuste andmise ja kasutamise läbipaistvus.

Määruse alusel toetatavad projektid aitavad kaasa PõKa eesmärkide saavutamisele ja selle alaeesmärgi „Tark ja kestlik põllumajandus, toidutootmine ja maaelu ning ohutu toit ja hoitud keskkond“ eesmärkide saavutamisele. Samuti arvestavad toetatavad projektid Euroopa Liidu roheleppe strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkidega. See tähendab, et toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa jätkusuutlikule ja konkurentsivõimelisele põllumajandusele ning aitavad tagada ohutu toidu ja keskkonna.

Eelnõu § 2 sätestab toetuse andmise eesmärgi.

Toetuse eesmärk on võimaldada põllumajandustootjatele ja metsandusettevõtjatele vajalike innovaatiliste lahenduste väljatöötamist. Siinjuures on oluline arvestada kogu tarneahela vastastikust mõju ning suurendada ettevõtjate konkurentsivõimet uuenduslike ja kõrgema lisandväärtusega toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamise kaudu. Oluline on ka teadmiste- ja tehnoloogiasiidre ning koostöö tihendamine innovatsioonipartneriga. Seega on toetuse eesmärk innovaatiliste lahenduste väljatöötamine ja ettevõtjate konkurentsivõime suurendamine.

Toetuse andmine soodustab Euroopa Innovatsioonipartnerluse (EIP) projektide rakendamist ja innovatsioonikoostööd erinevate osapoolte vahel, sealhulgas taotlejate, teadus- ja arendusasutuste ning ekspertide vahel. Selle tulemusena peaks paranema maapiirkonna ettevõtete positsioon väärtusahelas ning suurenema kliima- ja ressursitõhusus. Samuti aitab toetus maandada turu- ja tootmisriske ning säilitada elurikkust ning looduslikest ja kliimaatilistest tingimustest tulenevaid iseärasusi. Toetuse eesmärk on ka parimate keskkonnasõbralike tootmis- ja töötlemistavade väljatöötamine ning rakendamine, mille jaoks tehakse koostööd nii Eesti kui välismaiste teadus- ja arendusasutustega. Kokkuvõtlikult soodustatakse innovatsioonipartnerite kaasamist ning koostööd erinevate osapoolte vahel, et aidata kaasa maapiirkonna ettevõtete konkurentsivõime suurendamisele.

Toetuse andmise alameesmärgid on:

- 1) toetada kontaktide loomist koostöö eesmärgil toetuse saaja ja teadus- ja arendusasutuste vahel, mis aitab tagada tiheda koostöö erinevate osapoolte vahel ning võimaldab toetuse saajatel kasutada kvaliteetset teadmusbasi ja ekspertteadmisi oma ettevõtte arendamiseks. Selle tulemusena võib oodata uuenduslike ja kõrgema lisandväärtusega toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamist ning konkurentsivõime kasvu.
- 2) saada igakülgset rakendatavat teavet taotleja uuendusliku idee teostatavuse ja tasuvuse kohta. Selle eesmärgi täitmisel saab innovatsioonipartner pakkuda erinevaid ressursse ja vahendeid, et aidata taotlejal oma idee teostatavust hinnata ning selle rakendamiseks vajalikke samme planeerida. Oluline on, et taotlejal oleks juurdepääs vajalikele ressurssidele ja teadmistele, et tagada idee võimalikult edukas teostamine ning tasuvus. Kui taotleja saab piisavalt teavet oma

idee teostatavuse ja tasuvuse kohta, võib see aidata vähendada riske ja suurendada võimalusi innovatsiooniprojekti edukaks lõpuleviimiseks.

Suur- ja väikeprojektide toetus aitab kaasa kahe eesmärgi täitmisele: ühelt poolt on toetus suunatud innovaatiliste lahenduste väljatöötamisele, teiselt poolt aga ka ettevõtjate konkurentsivõime kasvule kõrgema lisandväärtusega toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamise kaudu. Määruse rakendamise tulemusena suureneb koostööd teinud ettevõtjate ja teadus- ning arendusasutuste arv, mis omakorda toob kaasa ettevõtjate teadmiste- ja tehnoloogiaalase võimekuse kasvu. Seega saab öelda, et määrus aitab kaasa innovatsiooni ja koostöö arengule ning suurendab ettevõtjate võimekust.

Eelnõu § 3 sätestab toetusele kohalduvad riigiabi tingimused.

Eelnõu § 3 lõige 1 selgitab, et riigiabi on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi *ELTL*) artikli 107 lõike 1 järgi igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist. Kuigi riigiabi on ELi ühisturuga põhimõtteliselt kokkusobimatu, on riigiabi lubamiseks siiski teatud võimalused. Sealjuures on tulenevalt põllumajandussektori eripärast ELTL artiklis 42 tehtud riigiabi reeglite kohaldamiseks erisäte, mis kajastub Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava aluseks oleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 145 lõikes 2. Selle kohaselt ei kohaldata riigiabi eeskirju nende innovatsiooniprojektide suhtes, mis on seotud ELTL lisa 1 nimetatud toodetega ehk põllumajandustoodetega. Seega kohalduvad riigiabi nõuded üksnes juhul, kui tegemist ei ole põllumajandustoodete tootmise, töötlemise või turustamisega. ELTL lisa 1 ehk põllumajandustoote mõistet tõlgendatakse koostoimes Euroopa komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2023/2364, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 2023/2364, 31.10.2023).

Eelnõu § 3 lõiked 2 ja 3 selgitavad vähese tähtsusega abi ja riigiabi kohaldamist käsitlevaid asjaolusid.

Kui innovatsiooniprojekti tegevus ei ole seotud Euroopa Liidu Toimimise lepingu ja Euroopa Liidu lepingu 2021/C 326/01 I lisa nimetatud toodetega, siis on võimalik toetust anda vähese tähtsusega abina vastavalt Euroopa komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023). Vähese tähtsusega abi puhul ei tohi ühele ettevõtjale toetuse andmisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülemmäära 300 000 eurot.

Kui taotleja vähese tähtsusega abi maht on ületatud, ei ole võimalik komisjoni määrust (EL) 2023/2831 kohaldada.

Teine võimalus toetuse andmiseks innovatsiooniprojektidele, mille tegevus ei ole seotud Euroopa Liidu Toimimise lepingu ja Euroopa Liidu lepingu 2021/C 326/01 I lisa nimetatud toodetega, on riigiabi Euroopa komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), artikli 25 tähenduses. Euroopa komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikkel 25 sätestab aga madalamad abimäärad, mis on nimetatud määruse § 5. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud piirangud laienevad ka innovatsioonipartnerile.

Kui innovatsiooniprojekti tegevus ei ole seotud Euroopa Liidu Toimimise lepingu ja Euroopa Liidu lepingu 2021/C 326/01 I lisas nimetatud toodetega, siis esimese valikuna loetakse toetus vähese tähtsusega abiks vastavalt Euroopa komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023).

Euroopa komisjoni määrus (EL) 2023/2831 on abi andmisel esimene valik, kuna selle kohaselt on lubatud §-s 5 sätestatud toetuse määr 80 protsenti. Kui taotleja vähese tähtsusega abi maht on ületatud, ei ole võimalik komisjoni määrust (EL) 2023/2831 kohaldada. Sel juhul loetakse antav abi riigiabiks Euroopa komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), artikli 25 tähenduses. Euroopa komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikkel 25 sätestab aga madalamad abimäärad. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud piirangud laienevad ka innovatsioonipartnerile.

Eelnõu § 3 lõige 4 sätestab, et üksnes konkurentsiseaduse § 2 lõike 1 tähenduses ettevõtjate suhtes kohaldatakse vähese tähtsusega abi ning riigiabi sätteid. Riigiabi eeskirjade kontekstis on ettevõtja mõiste lai. Ettevõtjaks loetakse majandustegevusega tegelevaid isikuid olenemata nende õiguslikust vormist. Seetõttu võib riigiabi eeskirjade kontekstis ettevõtja all mõista ka mittetulundusühingut, mittetulundusühingu liiget või Euroopa Innovatsioonipartnerluse töörühma liiget, kes osaleb ise või kelle töötaja, osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige osaleb toetatavas tegevuses.

Eelnõu § 4 kirjeldab toetuse raames toetatavaid tegevusi.

Eelnõu § 4 lõige 1 sätestab tegevused, mille teostamiseks antakse toetust. Suur- ja väikeprojektide toetus on sihtotstarbeline toetus, mis on mõeldud teadus- ja arendusasutuse kaasamiseks ja tegevuste elluviimiseks vajalike materjalide soetamiseks. Toetus on vajalik selleks, et saavutada §-s 2 sätestatud eesmärged, mis hõlmavad innovatsiooniprojekti tegevuste elluviimist. Põllumajandustoodetest mittepõllumajandustoodete töötlemine on tegevus, mis ei ole seotud ELTL 1 lisas nimetatud toodetega.

Toetust antakse rakendusüuringute läbiviimiseks, mille eesmärk on uute teadmiste ja tehnoloogiliste lahenduste arendamine, millel on praktiline rakenduslik väljund uute või oluliselt täiustatud toodete, protsesside või teenuste väljatöötamisel. See hõlmab näiteks eksperimentaalseid teadusuuringuid, laboratoorseid tootekatsetusi, prototüüpide loomist ja valideerimist, digitehnoloogiate katsetamist. Oluline on praktilise rakendatavuse testimine reaalsetes tingimustes.

Toetust antakse tootearenduse läbiviimiseks, mille eesmärk on olemasolevate teadmiste ja tehnoloogiate kohandamine ja rakendamine, millel on praktiline rakenduslik väljund uute või oluliselt täiustatud toodete, protsesside või teenuste väljatöötamisel. Toetust saab näiteks katseprojektide ja prototüüpide valmistamiseks, uute tehnoloogiate testimiseks ja valideerimiseks ning tootmisprotsesside optimeerimiseks ja praktiliseks rakendamiseks.

Lisaks saab toetust kasutada teostatavusuuringute läbiviimiseks, mis aitab hinnata innovatsiooniprojekti teostatavust, sealhulgas võimalikke riske ja väljakutseid. Teostatavusuuring on protsess, mille käigus hinnatakse objektiivselt ja ratsionaalselt

innovatsiooniprojekti tugevaid ja nõrku külgi, võimalusi ja ohte ning selgitatakse välja vajalikud ressursid ja innovatsiooniprojekti eduväljavaated, et toetada otsuste tegemise protsessi.

Toetust antakse rakendusüüringu, tootearenduse või teostatavusuuringu läbiviimiseks vajaliku sisulise ja erialase nõustamise eest, mille eesmärk on toetada innovatsiooniprojekti elluviimist. Abikõlblik on nõustamine, mis aitab hinnata kavandatava toote, protsessi, teenuse või tehnoloogia praktilist rakendatavust, riske jne.. Toetust antakse ka sellisele nõustamisele, mis käsitleb tehnoloogiliste lahenduste valikut ja optimeerimist arendustegevuse käigus, potentsiaalsete koostööpartnerite kaasamist jne. Samuti on abikõlblik uuringute metoodikate väljatöötamine ning katseskeemide või prototüüpide kavandamine, millel on praktiline väljund innovatsiooniprojekti elluviimises.

Kui taotlejal puuduvad need pädevused, võib olla vajalik väline abi ja toetus, et aidata arendada ja rakendada innovaatilisi lahendusi.

Eelnõu § 4 lõige 2 sätestab, et toetus on suunatud põllumajandustoodete tootmisele ja töötlemisele, metsasaaduste töötlemisele, metsa majandamisele ning põllumajandustoodetest mittepõllumajandustoodete töötlemisele suunatud praktilistele ja rakenduslikele tegevustele, mille eesmärk on leida praktilisi energia-, ressursi- ja keskkonnasäästlikkust suurendavaid lahendusi. Toetus on suunatud innovatsiooniprojektidele, mis edendavad uusi ideid ning levitavad teavet innovatsiooniprojektide kohta, mis on alustanud, käimas või juba lõppenud. Oluline on märkida, et toetus on suunatud vaid tegevustele, mis vastavad toetuse eesmärkidele ning mis suurendavad energia-, ressursi- ja keskkonnasäästlikkuse tulemuslikkust.

Eelnõu § 4 lõige 3 sätestatakse tingimused, mille alusel on võimalik toetust taotleda piiriülese koostöö raames elluviidavale innovatsiooniprojektile. Innovatsiooniprojekti toetamise eelduseks on, et selles osaleb vähemalt kaks partnerit eri riikidest ning projekti kulud jagunevad nende vahel. See võimaldab toetada sisulist koostööd üle riigipiiride ja panustada Euroopa innovatsioonipartnerluse eesmärkidesse vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 127 lõikele 3.

Käesoleva määruse tähenduses osalevad ka piiriülese koostöö innovatsiooniprojektides taotleja (taotlejad) ja innovatsioonipartner (innovatsioonipartnerid). Innovatsioonipartnerina võib osaleda ka välisriigi juriidiline isik, kui ta vastab määruses sätestatud nõuetele (nt § 10 lõige 11) ning tema tegevus on seotud projekti eesmärkide täitmisega Eesti territooriumil. Selline piiritlemine tagab, et toetus aitab otseselt kaasa Eesti strateegiakavast tulenevate eesmärkide saavutamisele.

Toetust saab taotleda nende tegevuste kulude katteks, mille sisuline elluviimine toimub Eesti territooriumil või mis on otseselt seotud Eestis innovatsiooniprojekti tegevustega. Näiteks võib Eesti taotleja kulu olla abikõlblik ka siis, kui ta maksab väliseksperdile nõustamisteenuse eest, mille tulemusi rakendatakse Eestis tehtavates tegevustes. Seega hinnatakse abikõlblikkust sisulise seotuse, mitte üksnes kulukoha geograafilise asukoha järgi.

Eelnõu § 4 lõige 4 sätestab, et toetatavad innovatsiooniprojektid peavad järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 127 lõike 3 kohast interaktiivset koostöö mudelit ning vastama artiklis 127 sätestatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmadele kehtestatud nõuetele.

Artikli 127 kohaselt on põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP) eesmärgiks innovatsiooni edendamine ja teadmiste vahetuse parandamine. EIP raames toetatakse AKIST, ühendades poliitika ja vahendid innovatsiooni kiirendamiseks. Eelkõige teeb EIP järgmist:

- a) loob lisaväärtust, sidudes paremini teadusuuringud ja põllumajandustavad ning innustab ulatuslikumalt kasutama olemasolevaid innovatsioonimeetmeid;
- b) ühendab innovatsioonis osalejaid ja innovatsiooniprojekte;
- c) soodustab innovatiivsete lahenduste kiiremat ja ulatuslikumat praktikasse ülevõtmist, sealhulgas teabe vahetamist põllumajandustootjate vahel;
- d) teavitab teadusringkondi põllumajandustootmise jaoks vajalikest teadusuuringutest.

Artikli 127 lõikes 3 määratletakse interaktiivse innovatsioonimudeli põhimõtted, mille järgimist EIP tööühmadelt eeldatakse. EIP tööühmad on Euroopa innovatsioonipartnerluse osaks. Iga EIP tööühm koostab kava innovatsiooniprojekti väljatöötamiseks või rakendamiseks. See innovatsiooniprojekt põhineb interaktiivsel innovatsioonimudelil, mille peamised põhimõtted on järgmised:

- a) töötada välja innovatiivseid lahendusi, milles keskendutakse põllumajandustootjate või metsandusettevõtjate vajadustele, ning samal ajal käsitleda vajaduse korral kogu tarneahela vastastikust mõju;
- b) ühendada sellised partnereid nagu näiteks põllumajandustootjad, nõustajad, teadlased, ettevõtjad või valitsusvälised organisatsioonid, kelle vastastikku täiendavad teadmised võimaldavad sihipärasel kombinatsioonis kõige paremini saavutada innovatsiooniprojekti eesmärgi, ning
- c) kasutada kogu innovatsiooniprojekti vältel kaasotsustamist ja ühisloomet.

EIP tööühmad **võivad** tegutseda mitte üksnes sama riigi piires, vaid ka riikidevaheliselt, sealhulgas piiriülel tasandil. Kavandatav innovatsioon võib põhineda nii uutel tavadel kui ka traditsioonilistel tavadel uutes geograafilises või keskkonnatingimustes.

EIP tööühmad teevad oma kavade ja innovatsiooniprojektide tulemustest kokkuvõtte ja levitavad seda, eelkõige riiklike ja Euroopa ÜPP võrgustike kaudu.

See tähendab, et innovatsiooniprojektide taotlustes peavad olema kirjeldatud, kuidas innovatsiooniprojektis osalejad omavahel koostööd teevad ning kuidas innovatsiooniprojekt aitab kaasa Euroopa innovatsioonipartnerluse eesmärkide saavutamisele. Lisaks peavad innovatsiooniprojektid vastama Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmadele kehtestatud nõuetele, nagu eespool kirjeldatud.

Eelnõu § 4 lõikes 5 loetletakse tegevused, mida selle määruse raames ei toetata, kuna need ei aita kaasa seatud eesmärkide saavutamisele. Toetust ei anta järgmisteks tegevusteks:

- 1) eraldiseisvaks teadustegevuseks, millel puudub praktiline väljund toetust taotleva ettevõtja jaoks;
- 2) teavitus- ja esitlustegevuseks, mis kattub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 78 (Teadmiste vahetamine ja teabe levitamine) alusel toetatava tegevusega;
- 3) ärimudeli loomiseks, muutmiseks või täiendamiseks;
- 4) tootmiskorralduse, kvaliteedistandardi ja juhtimise alaseks nõustamiseks, kuna tegemist ei ole otseselt innovatsiooniprojekti sisu arendamisega, vaid pigem ettevõtte üldise toimimise ja haldusvõimekuse parandamisega. Tootmiskorralduse alane nõustamine hõlmab näiteks

tootmisprotsesside struktureerimist, tööjaotuse muutmist, töövoogude ümberkorraldamist, ajajuhtimist tootmises, siselogistika optimeerimist või seadmete kasutuse planeerimist. Kvaliteedistandardi alane nõustamine viitab tegevustele, mis on seotud standardiseerimise ja sertifitseerimise protsessidega (nt HACCP), mille eesmärk on kvaliteedi tagamine, kuid mitte uute toodete või tehnoloogiate väljatöötamine. Juhtimise alane nõustamine hõlmab strateegilise juhtimise, personali juhtimise, finantsjuhtimise, turundusstrateegiate või muud sarnased teemad, mis toetavad ettevõtte üldist arengut;

5) veebilehe ja e-poe loomiseks ning töös hoidmiseks;

6) üksnes kirjanduse või andmebaasi alusel uuringu läbiviimiseks. Sätestatud piirang tähendab, et abikõlblik ei ole teoreetiline töö, mis tugineb ainult olemasolevale teaduskirjandusele või andmebaasides sisalduvale teabele, ilma praktilise tegevuse, testimise või katsetamiseta. Toetuse eesmärk on toetada rakenduslikke ja tulemusele suunatud innovatsioonitegevusi.

Lisaks ei ole abikõlblik puidust ehitusmaterjalide, mööblitööstuse toodete (näiteks riiulite, toolide) ning tubakatoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega seotud tegevused.

Eelnõu § 4 lõige 6 sätestab, et toetust taotledes ei tohi alustada toetatava tegevusega enne taotluse esitamist ning sellega seotud kohustusi ei tohi olla võetud varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. See tähendab, et toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikke dokumente ei tohi olla väljastatud enne taotluse esitamist. Samuti sätestatakse, et toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. Toetatav tegevus ei ole näiteks taotleja ja innovatsioonipartneri omavaheline koostööleping, mis sõlmitakse enne innovatsiooniprojekti elluviimisega alustamist.

Eelnõu § 5 sätestab toetuse määra ja suuruse.

Eelnõu § 5 lõige 1 ja 2 sätestavad, et maksimaalne toetuse summa ühe väikeprojekti kohta on 350 000 eurot, suurprojekti kohta 800 000 eurot ning toetuse suurus võib olla kuni 80 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. See tähendab, et taotleja peab ise rahastama innovatsiooniprojekti vähemalt 20 protsendi ulatuses. Toetust antakse kuni 80 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, kuid toetuse summa ei tohi ületada väikeprojektide puhul 350 000 eurot ja suurprojektide puhul 800 000 eurot.

Eelnõu § 5 lõige 3 sätestab, et toetuse saaja saab taotleda innovatsiooniprojekti rakendusüüring, tootearenduse või teostatavusuuringu alast nõustamist kuni 4 protsenti abikõlbliku kulu maksumusest. Kirjanduse ülevaate koostamist toetatakse kuni 3 000 euro ulatuses abikõlbliku kulu maksumusest.

Nõustamise eesmärk on aidata toetuse saajal läbi viia innovaatilisi projekte ning leida lahendusi nendega seotud probleemidele. Kirjanduse ülevaate koostamine võib olla seotud näiteks tehnoloogia, turu-uuringute või patentidega ning selle eesmärk on aidata toetuse saajal saada teavet ja teadmisi, mis võivad olla olulised tema innovatsiooniprojekti edukaks elluviimiseks. Toetuse määrad nõustamise ja kirjanduse ülevaate koostamise jaoks on piiratud vastavalt taotletava toetuse suurusega.

Eelnõu § 5 lõige 4 sätestab, et toetust antakse intellektuaalomandi esmakaitse taotlemisega seotud tegevuste elluviimiseks kuni 50 protsenti abikõlblikest kuludest. Esmakaitse taotlemine

soodustab ettevõtjate initsiatiivi kaitsta oma intellektuaalomandit, kuid eeldab samas ka omafinantseeringu olemasolu. See aitab vältida olukordi, kus toetust kasutatakse ainuüksi formaalse kaitsetaotluse esitamiseks ilma selge rakendusliku või ärilise eesmärgita.

Eelnõu § 5 lõige 5 sätestab, et toetust makstakse välja ainult nende kulude eest, mis on tegelikult tekkinud, vastavad abikõlblikkuse kriteeriumitele ja mida saab dokumentaalselt tõendada.

Eelnõu § 5 lõige 6 sätestab tingimused, millele vähese tähtsusega abi saajad peavad vastama. Tingimus on see, et viimase kolme majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ja antava toetuse summa kokku ei tohi ületada vähese tähtsusega abi ülemmäära 300 000 eurot.

Eelnõu § 5 lõike 7 kohaselt võetakse vähese tähtsusega abi andmisel arvesse komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid. Tingimus puudutab vähese tähtsusega abi erinevateks eesmärkideks antava toetuse kumuleerimist vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831 artikli 5 sätestatud reeglitele. Vähese tähtsusega abi on väikeses mahus antav abi, mille puhul Euroopa Komisjon on leidnud, et see ei mõjuta liikmesriikidevahelist konkurentsi.

Eelnõu § 5 lõige 8 sätestab, et juhul kui toetust taotletakse riigiabina, siis rakendatakse toetuse määramisel ettevõtja suurusest ja projekti iseloomust sõltuvaid maksimaalseid toetusmäärasid. Rakendusuringute korral on toetusmäär suurettevõtjale kuni 50 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 60 protsenti ja väikese suurusega ettevõtjale kuni 70 protsenti abikõlblikest kuludest. Tootearenduse puhul on need määrad vastavalt kuni 25, 35 ja 45 protsenti. Selline diferentseeritud lähenemine toetab väiksemate ettevõtete ligipääsu teadus- ja arendustegevuse rahastusele ning lähtub grupierandi määruse komisjoni määrus (EL) nr 651/2014) artikli 25 alusel kehtestatud lubatud maksimaalsetest abist. Ettevõtja suurus määratakse kindlaks vastavalt määruse (EL) nr 651/2014 lisa I mõistetele, mis arvestavad töötajate arvu ning ettevõtte aastakäibe või bilansi mahtu.

Eelnõu § 5 lõige 9 sätestab võimaluse suurendada lõikes 8 nimetatud toetuse määra kuni 15 protsendi võrra, ent mitte rohkem kui 80 protsenti projekti abikõlblikest kuludest, juhul kui täidetakse teatud lisatingimused. Selline paindlikkus on ette nähtud grupierandi määruse (EL) nr 651/2014 artikli 25 lõike 6 alusel ning selle eesmärk on julgustada koostööd ja tulemuste laiemat levitamist. Toetusmäära tõstmist võimaldavad kaks alternatiivset tingimust. Esimese võimalusena nähakse ette tõhus koostöö erinevate ettevõtjate vahel, kellest vähemalt üks on väikese või keskmise suurusega ettevõtja või riikideülene koostöö liikmesriikide või EMP riikide vahel. Samuti on oluline, et ükski ettevõtja ei kannaks üle 70% projekti abikõlblikest kuludest, tagamaks tasakaalustatud osaluse ja vastutuse jagamise. Teise võimalusena saab kõrgendatud toetust juhul, kui projekti tulemusi levitatakse laialdaselt, näiteks konverentside, teaduspublikatsioonide, avatud juurdepääsuga hoidlate või avatud lähtekoodiga tarkvara kaudu. See aitab suurendada avalikku kasu, teadmussiiret ning innovatsiooni levikut väljaspool konkreetset ettevõtjat.

Eelnõu § 5 lõike 10 kohaselt käsitletakse vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel kontserni kuuluvaid või muul viisil omavahel seotud ettevõtjaid ühe ettevõtjana komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Eelnõu § 6 sätestab innovatsiooniprojekti abikõlblikud kulud.

Eelnõu §-s 6 lõikes 1 selgitatakse, millised kulud on toetatava tegevuse raames abikõlblikud ning millised nõuded nendele kuludele kehtivad. Abikõlblikud kulud on need kulud, mis on vajalikud toetatava tegevuse elluviimiseks ning on tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil. Samuti peavad kulud olema taotluses detailselt kirjeldatud ning vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikliga 127 kehtestatud nõuetele ehk olema kooskõlas Euroopa innovatsioonipartnerluse põhimõtetega (vt käesoleva seletuskirja § 4 lõike 3 juures). Need kulud peavad olema vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks. Kõik kulud peavad olema põhjendatud ning neid tuleb teha mõistlikult ja majanduslikult otstarbekal viisil. Lisaks peab taotluses detailselt kirjeldama innovatsiooniprojekti tulemuste levitamise kulusid ja tegevuste elluviimiseks vajalike materjalide kulu. See tähendab, et taotluse esitaja peab selgelt kirjeldama, kuidas ta kavatseb toetust kasutada, kuidas ta kavatseb innovatsiooniprojekti tulemusi levitada ning millised kulud on seotud tegevuse elluviimiseks vajalike materjalidega. Tööjõukuludeks on töötasud (töötajatele makstavad palgad, lisatasud, preemiad, puhkusetasud ja muud hüvitised töötajatele ning nendega kaasnevad sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksed) ja sellega kaasnevad tulu- ja sotsiaalmaks. Tööjõukulude hulka loetakse ka koondamistasud, puhkusetasu kohustuste muutus aasta alguse ja lõpu vahel.

Punktis 1 sätestatud abikõlblikud tööjõukulud võivad hõlmata alljärgnevaid kulusid:

- 1) toetatavat tegevust ellu viiva töötaja tööjõukulu, mis vastab asutusesisesele palgajuhendile ja töö tasustamise juhendile ning on kooskõlas asutusesisese palgataseme või töötasuga;
- 2) füüsilise isikuga sõlmitud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstav tasu ja sellelt tasult arvestatud maksud;
- 3) Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruse nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord” sätestatud tingimustel makstud töötaja lähetuskulu ja sellega kaasnev sõidu- ja majutuskulu. Taotluse esitaja peab selgelt kirjeldama, millised kulud on seotud personali palgaga.

Punktis 2 sätestatud abikõlblike materjalikulude all peetakse silmas selliseid otseselt innovatsiooniprojekti läbiviimisega seotud kulusid, mis on vajalikud arendus- ja katsetegevuseks ning millel on otsene seos projekti eesmärgiga. Näiteks võivad abikõlblikud olla katseseadmete tarbeks soetatavad materjalid, laboratoorsed kemikaalid, testkomplektid, prototüüpide valmistamiseks vajalikud komponendid (nt elektroonikadetailid, konstruktsioonieleemendid), samuti mõõtmise ja valideerimise käigus kuluvad spetsiifilised materjalid jne. Abikõlblike materjalikulude alla võivad kuuluda ka näiteks seemned või taimmaterjal uute sortide katsetamiseks, katsepõllul kasutatavad taimekaitsevahendid, loomade sööt ja söödalisandid söötmiskatsete läbiviimiseks, mullaproovide ja -testide reagendid, ning muud laboratoorsed tarvikud, mis on vajalikud innovatsiooniprojekti eesmärgi saavutamiseks. Abikõlblikud on ka teenuste ja tellitavate tööde kulud, mis on otseselt seotud innovatsioonitegevusega. Näiteks võib see hõlmata laboriteenuse tellimist mullaproovide, söödaproovide või piimakomponentide analüüsiks, sensorite arenduspartnerilt tellitud tarkvaralahenduse programmeerimist jne.

Abikõlblikud on vahendite ja seadmete kulud sel määral ja sellise ajavahemiku jooksul, mil neid kasutatakse projekti jaoks. Kui vahendeid ja seadmeid ei kasutata projektis kogu nende kasutusea vältel, peetakse abikõlblikuks vaid amortisatsioonikulusid, mis vastavad projekti kestusele ja mis arvutatakse üldiselt aktsepteeritava raamatupidamistava kohaselt.

Abikõlblikud on kulud, mis on seotud projekti elluviimiseks vajaliku tehnoloogia ajutise kasutamisega, näiteks selle rentimisega teistelt ettevõtetelt. Selline võimalus on oluline

eelkõige juhtudel, kui taotlejal puudub vajalik tehnoloogia või seadmed, kuid projektitegevused eeldavad nende ajutist kasutamist, ilma et oleks otstarbekas või võimalik need alaliselt soetada.

Eelnõu § 6 lõikes 2 sätestatakse, et lõike 1 punktis 1 nimetatud tööjõukulud ei või taotlejal ületada 15 protsenti projekti abikõlbliku kulu maksumusest. Siia alla ei kuulu innovatsioonipartneri tööjõukulud.

Eelnõu § 6 lõikes 3 sätestab, et kaudsed lisakulud hüvitatakse kuni 15% ulatuses projekti otsestest tööjõukuludest, kasutades lihtsustatud hüvitamisviisi. Oluline on arvestada, et seda hüvitamisviisi saab rakendada üksnes nende toetuse saajate puhul, kellele antav toetus ei ole käsitletav riigiabina – see tähendab, et kui projekti puhul saab rakendada kuni 80% toetuse abimäära, saab kasutada ka lihtsustatud kuluhüvitamise meetodit. Lihtsustatud hüvitamisviisi rakendamine tähendab, et kaudseid kulusid ei hüvitata tegelike kuludokumentide alusel, vaid määratakse kindlaksmääratud protsendi alusel, mis aitab oluliselt vähendada administratiivkoormust. Kaudseteks kuludeks loetakse näiteks bürootarvete kulud, sidekulud (sh telefoni- ja postikulud), infotehnoloogiakulud (sh kontoritehnika ost ning serverite, võrkude ja seadmete hooldus- ja remondikulud), kommunaalkulud (sh kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamine), kontoripindade rent ja valveteenus.

Eelnõu § 6 lõikes 4 sätestatakse kulud, mis ei ole toetatava tegevuse elluviimise kontekstis abikõlblikud. Näiteks ei ole abikõlblikud enne taotluse esitamist tehtud kulud ega kulud, mis on seotud maksude, litsentside, trahvide või intressidega. Samuti ei ole abikõlblikud kulud, mis on seotud investeringutega tootmis- või töötlemisseadmetesse, ega kulud, mis on seotud ettevõtte ümberkorraldamisega või ülevõtmisega jne.

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, artikli 73 lõikes 3 sätestatud kulud, milleks on:

- a) põllumajandustoodete tootmise õiguste ostmine;
- b) toetusõiguste ostmine;
- c) maa ostmine;
- d) loomade ost ning üheaastaste taimede ost ja nende taimede istutamine muul eesmärgil kui:
 - i) loodusõnnetuse, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofi tagajärjel kaotatud põllumajandusliku või metsamajandusliku potentsiaali taastamine;
 - ii) kariloomade kaitsmine suurkiskjate eest või kasutamine masinate asemel metsanduses;
 - iii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 (45) artikli 2 punktis 24 määratletud ohustatud tõugude kasvatamine artiklis 70 osutatud kohustuste alusel või
 - iv) geneetilisest erosioonist ohustatud taimesortide säilitamine artiklis 70 osutatud kohustuste alusel.

e) laenuintress, välja arvatud toetuste puhul, mis on antud intressitoetusena või tagatistasu toetusena;

f) investeringud suuremahulisse taristusse, mille liikmesriik on kindlaks määranud oma ÜPP strateegiakavas ja mis ei ole osa määruse (EL) 2021/1060 artiklis 32 sätestatud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiatest, välja arvatud lairibaühendusse ja üleujutuste või rannikukaitsega seotud ennetusmeetmetesse, mille eesmärk on vähendada võimalike loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärgi;

g) investeringud metsastamisse, mis ei ole vastavuses keskkonna- ja kliimaeesmärkidega lähtuvalt kestliku metsanduse põhimõtetest, mis on välja töötatud üleeuroopalistes metsastamise ja taasmetsastamise suunistes.

2) käibemaks, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;

- 3) tulumaksuseaduse § 8 tähenduses seotud isikute vahel sõlmitud tehinguga kaasnev kulu;
- 4) enne taotluse esitamist tekkinud kulu;
- 5) taotleja ja innovatsioonipartneri tavapärane tegevus- ja üldkulu, milleks on näiteks remondi, rendi, üüri, kütuse, sidekulu ning muu tavapärane tegevus- ja üldkulu;
- 6) sularahamakse, lepingu sõlmimisega või kindlustamisega seotud kulu, intress, tagatismakse ja finantsteenustega seotud muu kulu;
- 7) riigilõiv, trahv, finantskaristus ning vaide ja kohtumenetluse korral menetluskulud;
- 8) maa ja olemasoleva ehitise ostmise, üürimise ja rentimise kulu;
- 9) tootmis- või töötlemisseadmesse ja ehitisse tehtava investeeringu kulu;
- 10) tehnoloogiasse tehtava investeeringu kulud, kui tehnoloogiat saab kasutada või muuta kasutuskõlblikuks tööstuslikes rakendustes või kaubanduslikul eesmärgil. Investeeringud, mis keskenduvad tehnoloogia ostmisele tööstuslikus kontekstis ei ole lubatud;
- 11) kulu mille kohta taotleja on saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- 12) kasutatud masina ja seadme ostmiseks tehtud kulu;
- 13) koolituskulud, sealhulgas koolitusreisi kulu. Abikõlblikud ei ole kulud kursuste, seminaride, töötubade jne. osavõtutasudena, samuti koolitusüritusega seotud transpordi, majutuse ja päevarahade kulu;
- 14) keskkonnamõju hindamisega või detailplaneeringu koostamisega kaasnevad kulud;
- 15) innovatsioonipartneri palkamisel ei ole abikõlblik taotluse esitamise ajal taotleja juures töötava innovatsioonipartneri personalikulu, olemasoleva töökoha täitmine ega taotleja juures töötava töötaja asendamine. Toetuse eesmärk on toetada uute või täiendavate ressursside, näiteks teadmiste, oskuste kaasamist, mis aitavad kaasa innovatsiooniprojekti arengule ja teostamisele;
- 16) turundustegevusega seotud kulud on need väljaminekud, mis on tehtud ettevõtte toodete või teenuste turule toomiseks, reklaamimiseks ja müügiks. Reklaamikampaaniatega seotud kulu, nagu veebi- televisiooni- jne reklaamid. Reklaammaterjali kujundamise ja trükkimisega seotud kulu. Veebiturundus nagu näiteks sotsiaalmeedia kampaaniate ja e-posti turundamine, veebilehe hooldusega seotud kulu;
- 17) innovatsiooniprojekti elluviimise seisukohast põhjendamatult ja ebaoluline kulu;
- 18) erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks.

Eelnõu § 6 lõige 5 sätestab, et toetatava tegevusega seotud kulud, mida võib toetuse taotlemiseks esitada, peavad olema tasutud innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi jooksul. Innovatsiooniprojekti tegevuste abikõlblikkuse periood on ajavahemik projekti plaanis määratud algus- ja lõppkuupäeva vahel, mille jooksul toetatavad tegevused peavad toimuma.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse ostumenetluse läbiviimine.

Eelnõu § 7 lõikes 1 sätestatakse, et toetuse taotleja peab välja selgitama toetatava tegevuse raames tellitava töö, teenuse või materjali mõistliku maksumuse. Selle tulemusel valitakse pakkumine, mis vastab kõige paremini etteantud nõuetele ja tingimustele ning on kõige mõistlikuma hinna ja kvaliteedi suhtega. Selle nõude täitmise eesmärk on tagada, et toetuse kasutamine oleks efektiivne ja majanduslikult otstarbekas.

Kui innovatsiooniprojekti tegevusi viib ellu innovatsioonipartner (nt teadus- ja arendusasutus või ekspert), siis ei loeta nende tegevuste teostamist taotleja poolt tellitud tööks, teenuseks või materjali soetamiseks. Sellisel juhul ei ole vaja eraldi ostumenetlust läbi viia. Ostumenetluse läbiviimise kohustus tekib ainult siis, kui taotleja või innovatsioonipartner ise tellivad kolmandalt isikult töid, teenuseid või soetavad materjale innovatsiooniprojekti elluviimiseks.

Seega tuleb ostumenetlust korraldada üksnes nende kulude puhul, mille suhtes tekib lepinguline suhe välise teenuseosutajaga või tarnijaga. Näiteks juhul, kui innovatsioonipartner teostab teadustööd oma meeskonna ja vahenditega, ei ole tegemist töö või teenuse tellimisega ostumenetluse mõistes.

Eelnõu § 7 lõige 2 sätestab, et kui taotleja soovib innovatsiooniprojekti raames tellida tööd, teenust või soetada materjale, mille käibemaksuta maksumus ületab 20 000 eurot, siis on vajalik küsida vähemalt kolmelt üksteisest sõltumatult asjakohaselt pakkuvalt võrreldavad hinnapakumused. See tähendab, et taotleja ei tohi tugineda ainult ühele pakkumusele, vaid võrdlema erinevaid pakkumusi, et saada võimalikult õiglane hind. Selline protsess tagab, et maksumus on mõistlik ja vastab turutingimustele.

Eelnõu § 7 lõige 3 sätestab, et taotleja võib küsida alla kolme võrreldava hinnapakumuse, kui objektiivsetel põhjustel kolme hinnapakumuse küsimine ei ole võimalik. See tähendab, et kui taotleja on näiteks juba uurinud turul saadaolevaid pakkumusi ja leidnud, et neid on vähem kui kolm, võib ta küsida vähem hinnapakumusi. Oluline on siiski meeles pidada, et taotleja peab esitama põhjenduse, milles selgitama ja tõendama, miks oli võimatu või ebapraktiline küsida kolme võrreldavat hinnapakumust.

Eelnõu § 7 lõige 4 sätestab loetelu sellest, millist teavet peab sisaldama hinnapakumuse, mille taotleja saab tellitud töö, teenuse või vara kohta. Hinnapakumuse peab sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Eelnõu § 7 lõige 5 sätestab huvide konflikti vältimise kohustuse. Huvide konflikti vältimise kohustus on seatud eesmärgiga selgitada välja asja, teenuse või töö mõistlik hind.

Eelnõu § 7 lõige 6 sätestab, et taotleja ei tohi eirata lõikes 2 sätestatud nõuet pakkumuste küsimiseks, jagades toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse osadeks. Kui toetatava tegevuse raames tellitav töö, teenus või vara on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks, siis ei ole lubatud seda jagada osadeks. Kuid taotleja võib jagada toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara osadeks, kui selleks on objektiivsed põhjused, näiteks kui tellitava töö või teenuse maht on nii suur, et seda ei ole ühekorraga võimalik läbi viia, või on tegemist ajakriitilise töö, teenuse või varaga. Sellisel juhul peab taotleja esitama kirjaliku põhjenduse koos asjakohaste dokumentidega. PRIA hindab objektiivsete põhjuste olemasolu juhtumipõhiselt, vajadusel võib hinnangu andmiseks kaasata sõltumatu eksperdi.

Eelnõu § 7 lõige 7 sätestab erandi ostumenetluse nõuete kohaldamisel nendele taotlejatele, kes on hankijad riigihangete seaduse § 5 tähenduses, nagu näiteks riigiasutused ja avalik-õiguslikud organisatsioonid. Neile ei kohaldu käesoleva paragrahvi lõiked 1–6, vaid nad juhinevad oma tavapärastest hankemenetluse reeglitest. Teisisõnu, kui taotleja korraldab hanke, mis kuulub riigihangete seaduse reguleerimisalasse, peab ta järgima riigihangete seadust ning määruse § 7 lõike 1-6 nõuded ei kehti. Kui taotleja korraldab riigihanke pärast taotluse esitamist, peab ta enne taotluse esitamist tegema turu-uuringu riigihangete seaduse nõuete kohaselt. Selline turu-uuring aitab tagada, et hankija saab vajaliku teabe turul pakutavate hindade, kvaliteedi ja muude tingimuste kohta, et teha teadlikke otsuseid hanke korraldamisel.

Eelnõu § 7 lõige 8 sätestab, et ka innovatsioonipartner peab järgima eelnõu § 7 kehtestatud ostumenetluse nõudeid, välja arvatud juhul, kui tegemist on lõikes 7 mainitud hankijaga, kelle puhul juhindutakse riigihangete seadusest.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse nõuded riigihangete registris tehtava ostumenetluse kohta.

Eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt peab toetuse taotleja toetatava tegevuse raames tellitava töö, teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks korraldama ostumenetluse riigihangete registris juhul, kui toetatava tegevuse prognoositav maksumus ületab 60 000 eurot, olenemata sellest, et toetuse taotleja ei ole hankekohuslane riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) mõistes. Nõude viia ostumenetlus läbi elektroonselt riigihangete registris eesmärk on tagada avalike vahendite kasutamine konkurentsi tingimustel ja ühiste ühiskondlike eesmärkide tulemuslikum toetamine. Riigihangete registris ostumenetluse korraldamine tagab läbipaistva protsessi, mis tähendab, et kõik huvitatud osapooled saavad näha, milliseid hankeid on välja kuulutatud, kes on pakkumisi teinud ja millised on pakkumiste tingimused.

Eelnõu § 8 lõikes 2 sätestatakse nõuded ostumenetluse korraldamisele riigihangete registris. Ostumenetluse riigihangete registris elektroonselt läbiviimise nõude eesmärk on tagada avalike vahendite kasutamine konkurentsi tingimustel ja ühiste ühiskondlike eesmärkide tulemuslikum toetamine. Seega on oluline lähendada RHS-i tähenduses hankijatele ja RHS-i tähenduses mittehankijatele seatud nõudeid, et võimalikult avatult ja läbipaistvalt läbi viia toetusega hüvitatavate kulude tegemise aluseks olevaid hankeid või oste.

Eelnõu § 8 lõikes 3 sätestatakse nõuded pakkumusele, ehk milliseid andmeid peab sisaldama pakkumus, kui ostumenetlus viiakse läbi riigihangete registris.

Eelnõu § 8 lõige 4 sätestab, et toetuse taotleja võib loobuda ostumenetluse korraldamisest riigihangete registris, kui see on objektiivselt põhjendatud, eelkõige kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara pakkujate paljususe. Objektiivselt põhjendatuks loetakse näiteks olukorda, kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara pakkujate paljususe. Küll aga peab toetuse taotleja vajadusel selgitama ja põhjendama, miks oli võimatu või ebapraktiline jätta korraldamata ostumenetlus riigihangete registris.

Eelnõu § 8 lõikes 5 sätestatakse, et toetuse taotleja ei või jaotada riigihangete keskkonnas teostatavat ostumenetlust osadeks eesmärgiga eirata ostumenetluse teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid, eriti kui toetatavaks tegevuseks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd. Toetuse taotleja võib jagada toetatava tegevuse raames tellitava töö, teenuse või soetatava vara osadeks üksnes juhul, kui selleks on objektiivsed põhjused, näiteks kui on tegu täiesti erinevate hangitavate tööde või teenustega, mida ei ole ühekorraga võimalik läbi viia.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse, et toetus on suunatud ettevõtjatele äriseadustiku tähenduses, kes viivad ellu innovatsiooniprojekte, mis kuuluvad kindlaksmääratud majandustegevuse valdkondadesse vastavalt Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK 2025).

Seega saavad toetust taotleda ainult need ettevõtjad, kelle innovatsiooniprojekti tegevus kuulub määruse tekstis nimetatud EMTAK klassifikaatori konkreetsetesse tegevusaladesse. See tagab, et toetust kasutatakse sihipäraselt nende sektorite arenguks, mis on strateegiliselt olulised ning mille innovatsioonipotentsiaal vastab toetuse eesmärkidele.

Äriseadustiku kohaselt on ettevõtja füüsiline isik, kes pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ja kellele kaupade müük või teenuste osutamine on püsiv tegevus. Äriühing on täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu.

Eelnõu §-9 lõikes 1 sätestatakse innovatsiooniprojekti tegevuste kuuluvus konkreetsetesse tegevusaladesse, mis peab alates 1. jaanuarist kehtima hakanud EMTAK 2025 kohaselt olema üks alljärgnevatest:

EMTAK kood	Tegevusalad
A011	Üheaastaste põllukultuuride kasvatus, k.a. seemnete tootmiseks Siia kuuluvad näiteks: A0111: Teravilja- (v.a riis), kaunvilja- ja õlitaimeseemnete kasvatus; A0112: Riisikasvatus; A0113: Köögivilja- ja melonikasvatus, juurvilja ja mugulviljakasvatus (v.a. tšillipipra, paprika (<i>capsicum sop.</i>) jm vürtsi- ja maitsetaimede kasvatus, seeneniidistiku kasvatamine); A0114: Suhkrurookasvatus (v.a. suhkrupeet); A0115: Tubakakasvatus (v.a. tubakatoodete tootmine); A0116: Kiutaimekasvatus; A0119: Muude üheaastaste põllukultuuride kasvatus (lillekasvatus; söödakultuuri- ja heintaimakasvatus jm üheaastaste põllukultuuride kasvatus, v.a üheaastaste vürtsi-, maitse-, uimastavate ja ravimtaimede kasvatus).
A012	Mitmeaastaste, st kauem kui kaks kasvuperioodi kasvavate taimede kasvatus, k.a. seemnete tootmiseks Siia gruppi kuuluvad näiteks: A0121: Viinamarjakasvatus (v.a veini tootmine); A0124: Õun- ja luuviljaliste puuviljade kasvatus; A0125: Muu puuvilja-, marja- ning pähklikasvatus; A0126: Õlitaimakasvatus (v.a sojaubade, maapähklite jm õlitaimede seemnete kasvatus); A0128: Vürtsi-, maitse-, uimastavate taimede ja ravimtaimede kasvatus (sh näiteks tšillipipar, magus paprika (<i>capsicum sop.</i>), apteegitill, humal, jne); A0129: Muude mitmeaastaste taimede kasvatus, sh näiteks jõulupuude kasvatus,

	puude kasvatus mahla kogumiseks, aga v.a. lillekasvatus, puumahla ja kummitaolise vaigu kogumine looduses).
A013	Taimede paljundamine Taimse paljundus- ja istutusmaterjali tootmine, k.a pistikud, juurevõsud ja seemikud taime vahetuks paljundamiseks või pookealuseks. Siia ei kuulu metsapuid kasvatavate puukoolide tegevus, taimede kasvatamine seemnete tootmise eesmärgil.
A014	Loomakasvatus hõlmab kõikide loomade (v.a veeloomad) kasvatust ja aretust. Grupp ei hõlma farmiloomade hooldamist ja talitamist, naha tootmist tapamajades. Siia gruppi kuuluvad näiteks: A0141: Piimakarjakasvatus (v.a. piima töötlemine); A0142: Muu veislade ja pühvlikasvatus; A0143: Hobusekasvatus ja muude hobulaste kasvatus (v.a. võistlus- ja ratsahobuste tallide tegevus); A0145: Lamba- ja kitsekasvatus, sh kasvatus ja aretus, toorpiima tootmine, toorvilla tootmine (siia ei kuulu lammaste pügamine tasu eest või lepingu alusel, kitkutud toorvilla tootmine, piima töötlemine); A0146: Seakasvatus; A0147: Kodulinnukasvatus, sh kodulindude kasvatus ja aretus, munade tootmine, kodulindude haudejaamade tegevus (siia ei kuulu sulgede või udusulgede tootmine); A0149: Muu loomakasvatus (sh mesindus), v.a näiteks toornaha tootmine jahipidamise ja küttimise teel, kalakasvanduste tegevus, kodulindude kasvatus ja aretus, jne.
A015	Segapõllumajandus A0150: Segapõllumajandus, s.o taimekasvatusega kombineeritud loomakasvatus, kus tootmine ei ole spetsialiseeritud kummalegi tegevusalale. Kui taimekasvatuse või loomakasvatuse toodang moodustab standardsest brutomarginaalist 66% või enam, tuleb tegevus liigitada kas taime- (A011, A012) või loomakasvatuse (A014) alla.
A016	Põllumajandust abistavad tegevusalad ja saagikoristusjärgsed tegevused Tasu eest või lepingu alusel tehtavad põllumajandusliku tootmisega seotud kõrvaltegevused ja põllumajandusega

	sarnased tegevused, mille eesmärgiks ei ole tootmine (st põllumajandustoodang). Siia kuulub saagi ettevalmistamine esmaseks turustamiseks. A 0161: Taimekasvatuse abitegevused, v.a näiteks saagikoristusjärgsed tegevused, põllumajandusmaa drenimine, maastikuarhitektuur, agronoomide ja põllumajandusökonoomistide tegevus, maastikukujundus ja haljastus, põllumajandusnäituste ja –messide korraldamine. A0162: Loomakasvatuse abitegevused, v.a ruumide rentimine ainult loomade hooldamiseks ja talitamiseks, veterinaaria, loomade vaktsineerimine, loomade rentimine, lemmikloomade hooldamine ja talitamine. A0163: Saagikoristusjärgsed tegevused, nt saagi ettevalmistamine esmaseks turustamiseks. Siia ei kuulu põllumajandustoodete ettevalmistamine tootja poolt (vt vastavat klassi grupis 011, 012, 013), seemnete idanevuse parandamisele suunatud saagikoristusjärgsed tegevused, vahendajate ja ühistute turundustegevus, põllumajandustoorme hulgimüük. A0164: Seemnete töötlemine paljundamiseks. Seemnete kvaliteedi ja idanevuse parandamine, seemnete kuivatamine, puhastamine, sortimine ja töötlemine kuni turustamiseni. Siia gruppi ei kuulu seemnekasvatus, seemnete töötlemine õli saamiseks, uute sortide aretamiseks või uuendamiseks tehtavad teadusuuringud.
A021	Metsakasvatus jm metsamajanduse tegevusalad Siia kuulub nt metsa istutamine, ümberistutamine, taastamine ja harvendamine, võsa, paberipuu ja küttepuid kasvatamine, metsapuid kasvatavate puukoolide tegevus.
A023	Looduslike materjalide kogumine, v.a puit Siia kuulub näiteks loodussaaduste kogumine (nt metsaseened, marjad, pähklid, tammetõrud, sammal, jne).
C10	Toiduainete tootmine C1011: Liha töötlemine ja säilitamine ning lihatoodete tootmine, v.a toidukõlbliku

	linnurasva sulatamine, liha pakendamine tasu eest või lepingu alusel; C1012: Linnuliha töötlemine ja säilitamine, v.a pakendamine tasu eest või lepingu alusel; C1013: Liha- ja linnulihatoodete tootmine, v.a külmutatud valmisroogade tootmine lihast ja linnulihast, lihasuppide tootmine, liha hulgikaubandus, liha- ja linnulihatoodete pakendamine tasu eest või lepingu alusel; välja arvatud C10201: Kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine, v.a kala töötlemine ja säilitamine kalapüügilaevadel, õlide ja rasvade tootmine merepäritolu toormest, külmutatud valmisroogade tootmine kalast, kalasuppide tootmine; C 1031: Kartuli töötlemine ja säilitamine; C 1032: Puu- ja köögiviljamahla tootmine; C10391 Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine, v.a puu- ja köögiviljamahla tootmine, pulbrite ja jahude tootmine kuivatatud kaunviljadest, puuviljade ja pähklite säilitamine suhkrus, valmistoitude tootmine köögiviljast, tehiskontsentraatide tootmine; C104: Taimse ja loomse õli ja rasva tootmine, v.a peki jm toidukõlbliku loomse rasva sulatamine ja rafineerimine; C1051: Piima töötlemine, piimatoodete ja juustu tootmine; C1052: Jäätisetootmine; C106: Jahu ja tangainete, tärklise ja tärklisetoodete tootmine; C107: Pagari- ja makaronitoodete tootmine; C108: Muude toiduainete tootmine (sh nt suhkru ja kondiitritoodete, valmistoidu, maitseainete ja -kastmete, kiirestiriknevate ja eritoitude tootmine); C109: Valmis loomasööda tootmine.
C11	Joogi tootmine Alkoholivabade jookide, mineraalvee, kääritatud (õlu, vein) ja destilleeritud jookide tootmine. Siia gruppi ei kuulu näiteks puu ja köögiviljamahla tootmine, piimapõhiste jookide tootmine.

Toetuse taotlemisel märgib taotleja oma taotlusele innovatsiooniprojekt tegevusele vastava EMTAK 2025 koodi. Selgitavate kommentaaridega EMTAK 2025 on kättesaadav Registrate ja Infosüsteemide Keskuse (RIK) veebilehel <https://abiinfo.rik.ee/emtak/emtak2025>, ülaltoodud

tabel annab tegevusalade jaotusest gruppideks üldistatud ülevaate, üksikasjalikumad jaotust tuleks siiski vaadata viidatud veebilehelt.

Eelnõu § 9 lõige 2 täpsustab kellele võib toetust anda innovatsiooniprojekti elluviimiseks väike- ja suurprojekti korral. Väikeprojekti puhul on toetuse taotlemine avatud nii ühele ettevõtjale kui ka mitmele ettevõtjale ühiselt ning samuti mittetulundusühingutele, tulundusühistutele ja maaparandusühistutele. Suurprojekti puhul on nõutav, et projektis osaleks vähemalt kolm eraldiseisvat osapoolt. Mõlema projektitüübi puhul on nõutav, et koostööprojekt oleks sõlmitud innovatsiooniprojekti elluviimise eesmärgil, mis tagab projektitegevuste sisulise seotuse ja ühise huvi innovaatiliste lahenduste väljatöötamisel.

Tingimus, et mittetulundusühingul, tulundusühistul ja maaparandusühistul peab olema vähemalt kolm liiget, aitab välistada formaalsed juriidilised struktuurid ja tagada toetuse sihipärase kasutamise tegelike koostöövõrgustike kaudu. Kõiki koostöölepingu sõlminud osapooli käsitletakse toetuse andmisel ühiselt kui taotlejat, mis võimaldab ühtlustatud käsitlemist toetuse määramisel, tingimuste täitmise kontrollimisel ja aruandluse korraldamisel. Säte aitab tagada, et toetust saavad üksnes need koostöövormid, mis põhinevad tegelikul partnerlusel ja millel on piisav võimekus innovatsiooniprojekti elluviimiseks.

Kui toetust taotleb mitu ettevõtjat, peavad nad olema konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses üksteisega mitte seotud. Nõue aitab vältida olukordi, kus näiline koostöö toimub ühe majandusüksuse kontrolli all, ning tagab, et toetust antakse vaid sõltumatute osapoolte tegelikule koostööle.

Eelnõu § 9 lõige 3 sätestab nõuded taotleja kaasatava innovatsioonipartneri kvalifikatsiooni kohta. Innovatsioonipartneri roll on toetuse eesmärgi saavutamiseks vajaliku tegevuse läbiviimine koostöös taotlejaga. Innovatsiooniprojekti võib olla kaasatud ekspert, kes on kõrge kvalifikatsiooniga töötaja, näiteks teadur, insener või nõustaja, kellel on vähemalt teise taseme haridus vastavalt Eesti Vabariigi haridusseaduse § 2 lõike 5 punktile 3.

Nõustaja on regionaalministri 27. detsembri 2023. a määruse nr 113 „Perioodi 2023 – 2027 nõuandeteenuse osutamise toetus“ määruse §-s 6 sätestatud nõuetele vastav isik (<https://www.riigiteataja.ee/akt/129122023024>).

Kaasatud eksperdil peab olema vähemalt kolmeaastane töökogemus asjaomases valdkonnas viimase kümne aasta jooksul ning ekspert ei tohi vastavalt määruse § 9 lõikele 9 olla taotleja juhtorgani liige, osanik või aktsionär, ega olla töötanud taotleja juures vähemalt aasta enne taotluse esitamist. Samuti ei tohi ekspert tegeleda müügikonsultandi tööga, et vältida huvide konflikti. Ainult ekspert ei saa olla innovatsioonipartner.

Innovatsioonipartneriks on vähemalt üks teadus- ja arendusasutus, mis vastab teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 3 lõike 1 määratlusele. Teadus- ja arendusasutuste kaasamine on oluline, sest teadus- ja arendusasutustel on olemas vajalikud teadmised, kogemused ja infrastruktuur, et aidata kaasa innovatsiooniprojekti edukale elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Innovatsioonipartneri kaasamine on vajalik toetuse eesmärgi saavutamiseks ja tagab innovatsiooniprojekti kõrge kvaliteedi ning professionaalse teostamise. Innovatsioonipartneri valimisel tuleb arvestada partneri kvalifikatsiooni ja töökogemusega asjaomases valdkonnas.

Eelnõu § 9 lõige 4 sätestab, et doktoriõppe kestus asjaomases valdkonnas on võrdsustatud töökogemusega, mistõttu nii doktorikraadi omavad isikud kui ka doktoriõppes õppivad doktorandid võivad kvalifitseeruda innovatsioonipartneriteks.

Eelnõu § 10 sätestab nõuded toetuse taotlejale.

Eelnõu § 10 lõige 1 sätestab, et taotleja riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaks määratud intress peab olema väiksem kui 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Sätte eesmärk on tagada, et toetust saavad vaid need taotlejad, kes on oma kohustused riigi ees täitnud. Toetust antakse üksnes neile, kes on majanduslikult jätkusuutlikud.

Maksukorralduse seaduse § 32 kohaselt on maksuvõlg maksukohustuslase poolt tähtpäevaks tasumata jäetud maksusumma, tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummalt arvestatud intress ning tollivõlast tulenev tähtpäevaks tasumata maksusumma ja sellelt arvestatud intress. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 punkti 1 kohaselt jäetakse taotlus rahuldamata, kui taotleja ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele. Seega on PRIA-l õigus kontrollida kogu taotluste menetlemise ajal ja enne toetuse väljamaksmist taotleja ja toetuse saajal riikliku maksu võla olemasolu ning maksuvõla olemasolu korral selle ajatust ja maksete tähtaegset tasumist.

Eelnõu § 10 lõige 2 sätestab, et taotlejal ei tohi olla likvideerimismenetlust ega pankrotimenetlust. See tähendab, et taotleja äritegevus peab olema stabiilne ning ta ei tohi olla finantsraskustes. Lisaks ei tohi taotlejal olla kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist. Samuti ei tohi taotlejal olla kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust, mis võib tähendada, et taotleja juriidiline seisund ei ole korras või tal on võlgnevused riigi ees.

Eelnõu § 10 lõige 3 sätestab, et kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas. Selle nõude eesmärgiks on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus.

Eelnõu § 10 lõige 4 sätestab, et taotleja ei ole lubatud saada sama kulu katmiseks toetust riigieelarvest, Euroopa Liidu vahenditest, välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi. See aitab tagada innovatsiooniprojektide sihipärase ja läbipaistva rahastamise, vältides topelt rahastamist ja ebaseaduslikku riigiabi.

Eelnõu § 10 lõige 5 sätestab, et taotlejal ei tohi olla kehtivat karistust karistusseadustiku paragrahvides sätestatud süütegude toimepanemise eest (KARS §-s 49¹ – ettevõtluskeeld; 209 - kelmus, 209¹ - hankekelmus; 210 - soodustuskelmus, 296 - altkäemaksu vahendus, 298 - altkäemaksu andmine, 298¹ - mõjuvõimuga kauplemine, 372 - tegevusloata ja keelatud majandustegevus; 373 - ärikeelu rikkumine või 384 maksejõuetuse põhjustamine).

Eelnõu § 10 lõige 6 sätestab, et ei taotleja ega innovatsiooni partner ei tohi innovatsiooniprojekti elluviimise ajal töötada üksteise juures. Tegemist on huvide konflikti vältimisega, mis võiks mõjutada innovatsiooniprojekti objektiivsust ja sellest tulenevaid tulemusi. Seega peab taotleja tagama, et tema juures töötavad isikud ei oleks seotud teiste innovatsiooniprojektide või huvigruppidega, mis võiksid mõjutada nende tegevust innovatsiooniprojekti raames.

Eelnõu § 10 lõikes 7 sätestatu kohaselt peab taotleja omatoodetud või töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadud müügitulu kas koos või eraldi olema taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 20 000 eurot.

Omatoodetud või -töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadav müügitulu kas koos või eraldi tähendab müügitulu, mis on saadud kas omatoodetud toodete ja saaduste turustamisest või omatöödeldud toodete ja saaduste turustamisest. Müügitulu, mis on saadud nende toodete või saaduste müügist, mis ei ole taotleja enda toodetud või töödeldud, vaid kokku ostetud ja edasi müüdud, sellele nõudele ei vasta ja seda hindamisel ei arvestata.

Taotleja peab olema tootmise- või töötlemise ja turustamisega tegelenud vähemalt ühe majandusaasta enne toetuse taotlemist, seega taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta aruanne peab kajastama nimetatud omatoodetud või -töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadud müügitulu. See tähendab, et taotleja on suutnud oma toodete ja saaduste turustamisest teenida piisavalt tulu ning seetõttu on tal suurem tõenäosus projekti edukaks elluviimiseks.

Eelnõu § 10 lõige 8 sätestab, et ekspert ei tohi olla taotleja juhtorgani liige, osanik või aktsionär, ega olla töötanud taotleja juures vähemalt aasta enne taotluse esitamist. Samuti ei tohi ekspert tegeleda müügikonsultandi tööga, et vältida huvide konflikti.

Eelnõu § 10 lõige 9 sätestab nõuded taotlejale, kui taotleja on riigiabi saaja. See tähendab, et ettevõtja ei tohi olla majanduslikult ebastabiilses seisundis, kus ta on näiteks kaotanud enam kui poole oma osa- või aktsiakapitalist akumulieritud kahjumite tõttu, on kaotanud enam kui poole oma raamatupidamises näidatud kapitalis, tal on toimumas maksejõuetusmenetlus või ei ole ta täitnud eelnevate päästmis- või ümberkorraldusabide tingimusi. Taotlejale ei tohi välja maksta uut riigiabi, kui tal on täitmata varasem korraldus tagastada juba saadud ebaseaduslik ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi.

Eelnõu § 10 lõige 10 täpsustab, et kui taotlejaks on mittetulundusühing, tulundusühistu või maaparandusühistu, siis peavad selle koosseisus vähemalt kolm liiget vastama sama paragrahvi lõigetes 1–6 sätestatud nõuetele. Piisav on, kui nimetatud nõuetele vastavad vähemalt kolm liiget.

Eelnõu § 10 lõige 11 sätestab, et innovatsioonipartner, keda taotleja kaasab toetuse eesmärgi saavutamiseks, peab vastama lõigetes 1 – 6 sätestatud nõuetele. Nende nõuete hulka kuuluvad riikliku maksuvõla nõue, mis tähendab, et partneril ei tohi olla täitmata kohustusi riigi ees. Samuti peab innovatsioonipartner vastama likvideerimismenetluse nõudele, mis tähendab, et innovatsioonipartner ei tohi olla likvideerimismenetluses. Lisaks peab innovatsioonipartner vastama nõuetele, mis on seotud sama kulu kohta toetuse taotlemise ja toetuse tagasimaksmise tingimustega, mis on kehtestatud määrusega. Innovatsioonipartner peab vastama määruses sätestatud nõuetele, et taotleja saaks kaasata toetuse saamiseks.

Eelnõu § 10 lõige 12 sätestab välispartneritele nõuded, mille eesmärk on tagada nende usaldusväärsus ja vastutustundlikkus partnerlussuhetes. Välispartnerid, näiteks ülikoolid, peavad esitama kinnituse, mis tõendab, et tal ei ole päritoluriigi ees täitmata kohustusi, sealhulgas maksude ja Euroopa Liidu vahenditest tulenevaid kohustusi, et ta põhikirjajärgne tegevus hõlmab teadus- ja arendustegevust ning, et ta ei ole rikkunud päritoluriigi seadusi. Välispartner peab ka kinnitama, et tal ei ole majanduslikke raskusi, mis takistaksid

innovatsiooniprojekti raames võetud kohustuste täitmist. Esitatud kinnitused peavad olema piisavad, et veenduda välispartneri vastavuses esitatud nõuetele. Välispartneri usaldusväärsuse ja vastutustundlikkuse hindamiseks sobivateks dokumentideks võib lugeda näiteks: asutuse akrediteeringut või riiklikku tunnustust kinnitavat dokumenti, mille on väljastanud vastava riigi pädev asutus; väljavõtet juriidilise isiku registrist või muust ametlikust andmekogust, mis tõendab asutuse õiguslikku staatust; ning asutuse juhtkonna kirjalikku kinnitust innovatsiooniprojekti osalemise ja vastutuse võtmise kohta, mis on allkirjastatud volitatud esindaja poolt. Tegemist on mitteammendava loeteluga.

Eelnõu § 11 sätestab taotluse esitamise ja selle tähtaja.

Eelnõu § 11 lõikes 1 sätestatakse, et taotleja esitab toetuse saamiseks PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu avalduse selleks ettenähtud tähtajal ning esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *taotlus*). Taotluse ning sellega seotud dokumentide elektroonne esitamine on vajalik menetluse kiirendamiseks ning seireandmete kiiremaks ja korrektsemaks kogumiseks. Taotluses esitatud andmed on vajalikud määruises sätestatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja meetme seireks vajalike andmete kogumiseks. Taotlejal on õigus esitada samal ajal mitu taotlust, mis võivad olla nii väikeprojektid kui ka suurprojektid, eeldusel, et iga taotlus vastab määruises sätestatud nõuetele ning projektide sisuline eristatavus ja teostatavus on tagatud.

Eelnõu § 11 lõige 2 kirjeldab taotluse esitamise võimalusest teavitamist. Taotluse esitamise tähtaja teeb PRIA teatavaks ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

Eelnõu § 12 sätestab nõuded taotlusele.

Eelnõu § 12 lõikes 1 esitatakse loend nõutud andmete kohta, mida taotlus peab sisaldama. Taotleja esitab innovatsiooniprojekti selgelt sõnastatud tegevuste ja sisu kohta vastava EMTAK koodi, mis kajastab projekti sisulist suunitlust. EMTAK koodi esitamine on vajalik projekti vastavuse hindamiseks toetatavate tegevusvaldkondade loetelule.

Vastavalt määruise eesmärkidele tuleb innovatsiooniprojektile määrata EMTAK kood projekti üldise sisulise fookuse alusel, mitte üksikute toetatavate tegevuste ega kõrvaltegevuste põhjal. EMTAK kood peab peegeldama innovatsiooniprojekti põhitegevust, millega panustatakse toetuse eesmärkide saavutamisse. Näiteks kui projekti põhieesmärk on arendada uuenduslikke lahendusi loomakasvatuses söötmise valdkonnas, kuid selle saavutamiseks katsetatakse erinevaid digitaalseid tehnoloogiaid, arendatakse automaatseid seadmeid või teostatakse andmepõhiseid analüüse, siis tuleb EMTAK määrata loomakasvatuse tegevusala järgi, mitte kasutatavate tehnoloogiate või meetodite alusel.

Elulookirjeldused, mis esitatakse taotluse lisana nii projektimeeskonna liikmete kui ka kaasatud ekspertide kohta, peavad sisaldama isikukoodi.

Juhul kui piiriülese koostööprojekti puhul sõltub partner riigi rahastamisotsus Eesti rahastamisotsusest, on lubatud esitada selle kohta partner riigi rahastaja kinnitus. Oluline on, et nimetatud sõltuvus ja tingimuslikkus oleksid innovatsioonikoostöö projektis selgelt ja üheselt kajastatud. PRIA hindab esitatud dokumente sisuliselt ning võib vajadusel küsida täiendusi või selgitusi. Lõplik rahastamisotsus tuleb esitada hiljemalt esimese maksetaotluse esitamisel.

Eelnõu § 12 lõige 2 sätestab nõuded taotluse osaks olevale innovatsiooniprojekti plaanile. Taotleja peab esitama innovatsiooniprojekti taotluse osana ka probleemi lühikirjelduse. See tähendab, et innovatsiooniprojekti eesmärk peab olema seotud probleemi lahendamisega või

selle leevendamiseks. Probleemi lühikirjeldus peab sisaldama ülevaadet probleemist, mis vajab lahendamist, selle põhjustest ja tagajärgedest, probleemi olulisus ja miks selle lahendamine on vajalik. Probleemi lühikirjeldus annab ülevaate innovatsiooniprojekti taotluse põhjendatusest ning aitab mõista, millist lisaväärtust innovatsiooniprojekt ettevõttele loob. Seega on oluline, et probleemi lühikirjeldus oleks selge ja asjakohane.

Innovatsiooniprojekti plaan peab sisaldama järgmisi andmeid: innovatsiooniprojekti pealkiri, eesmärgid ja oodatavad tulemused, nii eesti kui inglise keeles. Inglise keeles esitatud andmed on vajalikud Euroopa Liidu fondide haldamise süsteemi (SFC) esitamiseks. Lisaks peab innovatsiooniprojekti plaan sisaldama projekti algus- ja lõppkuupäeva, mis sätestab innovatsiooniprojekti tegevuste abikõlblikkuse perioodi ning tegevuste ajakava, mis annab ülevaate sellest, millal ja millises järjekorras erinevad tegevused toimuvad. Samuti peab innovatsiooniprojekti plaan sisaldama innovatsiooniprojekti kogueelarvet, taotletava toetuse summat, planeeritud jätkutegevusi tulemuste elluviimisel ning innovatsiooniprojekti tulemuste levitamise kava, mis näitab, kuidas innovatsiooniprojekti tulemusi plaanitakse avalikkusele ja huvitatud osapooltele edastada.

Eelnõu § 12 lõige 3 sätestab nõude, mille kohaselt peab piiriüleses koostööprojekti osalev taotleja, kelle projektipartner on rahastatud mõnest teisest Euroopa Liidu liikmesriigist, tõendama oma osalust selles projektis. Selleks peab taotleja esitama teise riigi rahastaja kinnituse, millest nähtub, et taotleja tegevus partnerina moodustab olulise osa kogu koostööprojekti tegevustest. Nõude eesmärk on tagada, et toetust antakse üksnes sellistele projektidele, kus Eesti-poolne panus on sisuline ja kooskõlas projekti tegevustega. Samuti võimaldab see hinnata projekti tegelikku piiriülest mõõdet ja tugevdab koostööprojektide vastastikkust kasu ning läbipaistvust.

Eelnõu § 12 lõige 4 sätestab, et taotleja ja innovatsioonipartner peavad enne projekti algust sõlmima koostöölepingu, milles määratakse kindlaks kulude jaotus, riskide maandamise põhimõtted ning intellektuaalomandi õiguste kasutamine ja jaotamine. Koostööleping tagab, et osapoolte kohustused ja vastutus on selgelt reguleeritud, vältides hilisemaid vaidlusi ning tagades innovatsiooni tulemuste sujuva rakendamise ja kommertsialiseerimise. Intellektuaalomandi õiguste varajane fikseerimine võimaldab selget omandisuhete määramist ja loob aluse loodud tehnoloogiate ja lahenduste edasiseks kasutamiseks, turustamiseks ja arendamiseks.

Eelnõu § 13 sätestab taotluse nõuetele vastavuse kontrolli.

Eelnõu § 13 lõige 1 sätestab, et PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu, taotluse tähtaegset esitamist, vastuvõetud taotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses ja määruses sätestatud nõuetele.

Toetatava tegevuse vastavust määruses sätestatud nõuetele kontrollitakse pärast taotluste hindamist. Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestuse kohaselt.

Eelnõu § 13 lõike 2 kohaselt esitab PRIA Maksu- ja Tolliametile (edaspidi *MTA*) pärast taotluse esitamise tähtaja viimast päeva füüsilisest isikust ettevõtjast taotlejate nimekirja nende tuludeklaratsiooni vormi E andmete saamiseks ja käibedeklaratsiooni andmete saamiseks nende

FIE-de puhul, kes on käibemaksukohustuslased. MTA edastab PRIA-le nimetatud füüsiliselt isikust ettevõtjate taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud aasta ja vahetult eelnenud teise aasta tuludeklaratsioonide vormi E andmed.

Eelnõu § 14 sätestab taotluse hindamise ja taotluste paremusjärjestuse koostamise põhimõtted.

Eelnõu § 14 lõige 1 sätestab, et hindamisele kuuluvaid taotluseid hindab PRIA moodustatud hindamiskomisjon vastavalt lisas „Taotluse hindamise kriteeriumid“ sätestatud hindamiskriteeriumidele ning moodustab hindamistulemuste alusel paremusjärjestuse, milles loetakse paremaks suurema koondhinde saanud taotlus. Hindamise läbiviimiseks võib PRIA hindamiskomisjoni ettepanekul võimaldada taotlejal esitleda oma innovatsiooniprojekti, et anda komisjonile täiendavaid selgitusi. Innovatsiooniprojekti esitlemine on taotlejale vabatahtlik ega ole hindamisprotsessi kohustuslik osa, kuid see võib olla abiks hindamiskomisjonile projekti paremal mõistmisel ja põhjendatud otsuse kujundamisel.

Eelnõu § 14 lõiked 2 ja 3 sätestavad, et taotlusi hinnatakse skaalal 0–4. Minimaalne hindepunkt on „0“, maksimaalne hindepunkt on „4“. Hindepunkt „0“ tähendab, et hindamiskriteerium ei ole täidetud, hindepunkt „1“ tähendab, et hindamiskriteerium on täidetud vähesel määral, hindepunkt „2“ tähendab, et hindamiskriteerium on täidetud keskpäraselt, hindepunkt „3“ tähendab, et hindamiskriteerium on üldiselt täidetud, kuid esineb väikeseid puudusi, hindepunkt „4“ tähendab, et hindamiskriteerium on täielikult täidetud.

Hindajate antud hinnetest arvutatakse aritmeetiline keskmine iga hindamiskriteeriumi lõikes. Kaalutud keskmine saadakse, kui iga hindamiskriteeriumi aritmeetiline keskmine korrutatakse hindamiskriteeriumi osakaaluga ja jagatakse sajaga. Kaalutud keskmiste liitmisel saadakse koondhinne.

Näide:

Hindamiskriteerium	Hindamiskriteeriumi hinne	Osakaal	Kaalutud keskmine
Mõju sekkumise eesmärkide saavutamisele ja projekti põhjendatus	3	40%	1,2
Meeskonna pädevus ja taotleja võimekus projekt ja jätkutegevused ellu viia	2,5	35%	0,88
Projekti kvaliteet	2,5	25%	0,63
			2,71 koondhinne

Eelnõu § 14 lõige 4 sätestab, et võrdsete näitajatega taotluste puhul eelistatakse taotlust, mille tegevused viib ellu maapiirkonnas tegutsev ettevõtja, kelle püsiv tegevuskoht asub väljaspool Tallinna või Tallinnaga piirnevaid Harku, Saue, Saku, Kiili, Rae, Jõelähtme ja Viimsi valdasid. See tähendab, et kui näiteks kaks taotlust on võrdsed ning hindamiskriteeriumidest tulenevalt saavad samasuguse koondhinde, siis eelistatakse taotlust, mille tegevused viib ellu maapiirkonnas tegutsev ettevõtja, kelle püsiv tegevuskoht asub väljaspool Tallinnaga piirnevaid valdasid. Kui ka see tingimus on taotlustel võrdselt täidetud, siis eelistatakse taotlust, mis on lõike 6 punktis 1 nimetatud hindamiskriteeriumi eest saanud suurima arvu hindepunkte.

Eelnõu § 14 lõike 5 punkt 1 sätestab, et hindamisel võetakse arvesse innovatsiooniprojekti panust ettevõtja konkurentsivõime kasvule, mõju sekkumise eesmärkide saavutamisele ning projekti põhjendatust. See tähendab, et innovatsiooniprojekt aitab ettevõtjal saavutada koostöös innovatsioonipartneriga praktilisi eesmärke, suurendades ettevõtte konkurentsivõimet. Näiteks võib innovatsiooniprojekt keskenduda tootlikkuse parandamisele, uute toodete või teenuste väljatöötamisele jne. Innovatsiooniprojekti hindamisel võetakse arvesse ka innovatsiooniprojekti mõju muudele sekkumise eesmärkidele, näiteks uudse tehnoloogia kasutusele võtmine kooskõlas ettevõtte arenguplaaniga, tehnoloogiaalase võimekuse kasv.

Eelnõu § 14 lõike 5 punkt 2 sätestab, et projekti meeskonna võimekuse hindamisel võetakse arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas ettevõtja motivatsiooni panustada projekti õnnestumisse ning kaasatud ekspertide ja teaduspersonali võimekust. Ettevõtja motivatsioon on oluline, sest see mõjutab suuresti projekti edukust ja tulemusi ning see avaldub tema aktiivses osalemises ja kaasatuses projekti elluviimisel. Samuti on oluline kaasatud ekspertide ja teaduspersonali võimekus, sest see tagab projekti tehnilise teostatavuse ja kvaliteedi. Seega on meeskonna võimekuse hindamine üks oluline aspekt projekti edukuse tagamiseks. Lisaks hinnatakse taotleja võimekust innovatsiooniprojekti ja jätkutegevuste elluviimisel.

Eelnõu § 14 lõike 5 punkt 3 sätestab, et innovatsiooniprojekti kvaliteedi hindamisel võetakse arvesse innovatsiooniprojekti kooskõla ettevõtte arenguplaanidega ning hinnatakse, kas plaanitavad tegevused on asjakohased ja aitavad kaasa ettevõtte arengule. Antakse hinnang innovatsiooniprojekti otstarbekusele, majanduslikule põhjendatusele ja tulemuste saavutamise tõenäosusele. Samuti võetakse hindamisel arvesse innovatsiooniprojekti seotust ettevõtte arenguplaanidega ning hinnatakse, kas plaanitavad tegevused on asjakohased. Hindamisel arvestatakse, kas innovatsiooniprojekt vastab ettevõtte pikaajalistele eesmärkidele ning kas innovatsiooniprojekti elluviimine toob kaasa positiivseid majanduslikke tulemusi. Oluline on ka innovatsiooniprojekti ajakava ja eelarve põhjendatus.

Eelnõu § 14 lõike 6 sätestab, et taotluste hindamiseks ja paremusjärjestuse moodustamise ettepaneku tegemiseks, samuti innovatsiooniprojektide vahe- ja lõpparuannetele hinnangu andmiseks moodustab PRIA hindamiskomisjoni, mis koosneb vähemalt viiest liikmest. Hindajad määrab PRIA peadirektor, kooskõlastades nimekirja eelnevalt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Hindajatena kaasatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, innovatsiooniga seotud organisatsioonide, tootjaid ja töötlejaid esindavate organisatsioonide ning keskkonnaorganisatsioonide esindajad (Toiduliit, EPKK, tootjaorganisatsioonid jne), ettevõtjad ning vajaduse korral kitsama valdkonna eksperdid.

Eelnõu § 15 sätestab taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused.

Eelnõu § 15 lõike 1 sätestab tingimused taotluste rahuldamise otsuste tegemiseks. Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ei ületa toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse kõik nõuetekohased taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 3 alusel. Kui rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse paremusjärjestuse alusel parimad nõuetekohased taotlused.

Eelnõu § 15 lõike 2 sätestab, et kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldatakse taotluste hindamise tulemusel koostatud taotluste

paremusjärjestuse alusel parimad nõuetekohased taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 2 alusel.

Eelnõu § 15 lõike 3 punktid 1 ja 2 sätestavad, et innovatsiooniprojekti taotluste hindamisel kehtestatakse kindlad miinimumnõuded, mille täitmine on kõigi taotluste heakskiitmise eeltingimus.

Eelnõu § 15 lõige 4 sätestab, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib PRIA teha taotluse osalise rahuldamise otsuse vähendades toetuse summat Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 5 tingimustel mitteabikõlblike kulude võrra.

Eelnõu § 15 lõige 5 sätestab, et otsuse taotluse rahuldamata jätmise kohta teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 alusel. Lõige 3 sätestab, millistel alustel võib teha otsuse jätta maaelu arengu toetuse taotlus rahuldamata. Lisaks Euroopa Liidu õigusaktides kehtestatud alustele võib otsuse teha ka siis, kui taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse andmise ja kasutamise nõuetele, kui Euroopa Liidu õigusaktidest ei tulene teisiti. Samuti võib otsuse teha siis, kui taotleja ei esita või ei tee teatavaks menetluses tähtsust omavaid asjaolusid ja tõendeid või takistab kohapealse kontrolli tegemist. Taotlust ei rahuldata ka juhul, kui see ei vasta Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1, 2, 6, 7 või 8 nõuetele. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse võib teha ka siis, kui taotluses või taotluse menetluse käigus on teadlikult esitatud valeandmeid. Need kriteeriumid tagavad, et toetust saavad vaid need taotlejad, kes vastavad kõikidele nõuetele ja kelle taotlused on nõuetele vastavad.

Eelnõu § 15 lõike 6 sätestab ajaperioodi rahuldamise otsuse langetamiseks. PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 75 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

Eelnõu § 16 sätestab toetuse saaja kohustused.

Eelnõu § 16 lõige 1 sätestab aja, mille jooksul toetuse saaja peab innovatsiooniprojekti ellu viima ning esitama elluviimist tõendavad dokumendid. Toetatava tegevusega seotud kulud, mida võib toetuse taotlemiseks esitada, peavad olema tasutud innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi jooksul. Iga konkreetse innovatsiooniprojekti tegevuste abikõlblikkuse periood on ajavahemik projekti plaanis määratud algus- ja lõppkuupäeva vahel, mille jooksul toetatavad tegevused peavad toimuma. See tähendab, et kulud, mis on tehtud väljaspool seda perioodi, ei ole toetatavad. Innovatsiooniprojekti maksimaalne kestuse on kuni 42 kuud.

Eelnõu § 16 lõige 2 sätestab, et toetuse saaja võib innovatsiooniprojekti elluviimise jooksul ühe korra taotleda innovatsiooniprojekti kavandatud tegevustega seotud muudatuste tegemist või innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist ühe aasta võrra mõjuval põhjusel. Pikendamise ja muudatuste korral peab saavutatav tulemus jätkuvalt seonduma meetme ja innovatsiooniprojekti eesmärkidega ning kõik tegevused tuleb lõpetada hiljemalt 2029. aasta 30. juuniks. Seega on lubatud innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi üks kord pikendada ja kavandatud tegevusi vähesel määral muuta kuid seda vaid mõjuval põhjusel ning eeldusel, et innovatsiooniprojekti eesmärkide saavutamine ei ole ohustatud.

Eelnõu § 16 lõige 3 sätestab, et toetuse saajal on õigus teha innovatsiooniprojekti eelarveridade vahel muudatusi kuni kümne protsendi ulatuses projekti kogumahust ilma täiendavat taotlust esitamata, tingimusel, et muudatus ei too kaasa erinevate riigiabi liikide toetussummade ega abi osakaalu muutust ning see on eelnevalt kooskõlastatud PRIA-ga. Selline paindlikkus võimaldab toetuse saajal reageerida projekti elluviimise käigus tekkivatele vajadustele operatiivsemalt, säilitades samas rahastamistingimuste läbipaistvuse ja kontrollitavuse.

Eelnõu § 16 lõige 4 sätestab, et toetuse saaja peab alustama innovatsiooniprojekti elluviimist hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui tema taotlus on rahuldatud. See tähendab, et kui PRIA teeb positiivse rahastamisotsuse, siis on taotlejal aega 30 kalendripäeva, et tegevustega alustada. Tegevustega alustamine peab olema tõendatav. Näiteks hinnapakkumiste võtmine, töölepingute sõlmimine jne. Kui innovatsiooniprojekti elluviimisega ei ole alustatud 30 kalendripäeva jooksul, on PRIA-l õigus § 18 alusel keelduda toetuse maksmisest.

Eelnõu § 16 lõikes 5 on loetletud toetuse saaja kohustused. Toetuse saaja on kohustatud võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ning teha muid toetuse saamisega seotud kontrolle ja osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama PRIA määratud isikul viibida oma kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil soetatud vara kohapeal. Toetuse saaja on kohustatud esitama järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul.

Toetuse saaja eristab oma raamatupidamises kontrollitavuse eesmärgil toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest, esitab toetuse kasutamisega seotud seireks vajalikku teavet ning säilitab toetusega seotud dokumente vähemalt viimase toetusosa väljamaksmiseni.

Lisaks on toetuse saajal kohustus (EL) 2021/2115 artikkel 126 järgi levitada innovatsiooniprojekti tulemusi nii algava, käimasoleva kui ka lõppenud innovatsiooniprojekti kohta. See tähendab, et kogu innovatsiooniprojekti kestuse vältel peab toetuse saaja olema valmis jagama teavet vastavalt etapile, kus innovatsiooniprojekt parasjagu asub. Kohustuslik on jagada teavet nii innovatsiooniprojekti kui ka saadud tulemuste kohta ÜPP võrgustikuga. See tagab, et teave jõuab laiema sihtrühmani ja kõik huvitatud isikud saavad innovatsiooniprojekti kohta vajaliku info, mis omakorda aitab kaasa innovatsiooniprojekti tulemuste paremale rakendamisele.

Eelnõu § 16 lõige 6 sätestab nõuded toetuse saajale, mis hõlmavad § 10 lõigetes 1–5 kehtestatud tingimusi. Seejuures tuleb silmas pidada, et nimetatud nõuetele peab toetuse saaja vastama kogu toetatava innovatsiooniprojekti jooksul ehk kuni viimase toetusosa välja maksmiseni. § 10 sätestatud toetuskõlblikkuse nõuded kehtivad toetuse saajale sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

Eelnõu § 17 sätestab maksetaotluste esitamise üksikasjad ja kehtestab nõuded maksetaotlusele.

Eelnõu § 17 lõikes 1 on sätestatud, et kui toetuse saaja on innovatsiooniprojekti tegevuse osaliselt või täielikult ellu viinud ning elluviidud innovatsiooniprojekti eest on tasutud, esitab toetuse saaja elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maksetaotluse.

Eelnõu § 17 lõikes 2 tuuakse välja loetelu andmetest, mida maksetaotlus peab sisaldama. Toetuse saaja esitab maksetaotluses järgmised andmed:

- 1) toetuse saaja ärinimi, äriregistri kood;
- 2) toetuse summa, mille maksmist ta taotleb;
- 3) teave elluviidud innovatsiooniprojekti maksumuse ja selle tasumise kohta;
- 4) teave tehtud innovatsiooniprojekti elluviimist tõendavate dokumentide kohta;
- 5) andmed innovatsiooniprojekti kogumaksumuse muutumise kohta
- 6) kui tegevuse elluviimist on § 20 alusel rahastatud enne töö või teenuse tellimise või vara soetamise eest tasumist, sellekohane teave.

Eelnõu § 17 lõikes 3 on toodud loetelu dokumentidest, mis tuleb esitada koos maksetaotlusega ja mis hõlmab järgmisi dokumente:

- 1) selle isiku väljastatud arve-saateleht või arve, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või soetas vara;
- 2) punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava digitempli või digiallkirjaga maksekorraldus või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte;
- 3) selle isiku väljastatud osutatud teenuse või tehtud töö üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö, töötasu maksmist tõendav dokument;
- 4) töölepingu, töövõtulepingu või käsunduslepingu;
- 5) MTA isikustatud tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni makse ja tööstuskindlustusmakse deklaratsiooni vormi väljavõte, arvelduskonto väljavõte maksude tasumise tõendamiseks või MTA ettemaksukonto väljavõte;
- 6) väljavõte palgalehest, millelt on näha töötaja ja tema tööandja nimi, töötajale arvestatud töötasu ning sellest kinnipeetud maksud ja muud kinnipidamised ning makstav netotöötasu;
- 7) paragrahvi 7 lõikes 2 nimetatud juhul vähemalt kolme pakkuja hinnapakkumused;
- 8) paragrahvi 7 lõikes 3 nimetatud juhul vähemalt ühe pakkuja hinnapakkumus;
- 9) nõuetekohane innovatsiooniprojekti vahearuanne 30 kalendripäeva jooksul, milles kajastatakse lühidalt senised tulemused ning antakse hinnang innovatsiooniprojekti edenemise, tehtud tööde ning eesseisvate tegevuste kohta;
- 10) nõuetekohane lõpparuanne 30 kalendripäeva jooksul arvates innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest, vastavalt taotluses märgitud projekti kestusele, milles peavad olema kajastatud detailsed andmed innovatsiooniprojekti elluviimise, tehtud tööde ja tulemuste kohta. Lõpparuanne peab sisaldama hinnangut innovatsiooniprojekti tulemuslikkusele, elluviimisele ja tulemuste levitamisele.
- 11) lühikokkuvõtte eesti ja inglise keeles innovatsiooniprojekti peamistest tulemustest.

Koos maksetaotlusega tuleb esitada **punktis 9** nõutud vahearuanne, kus tuuakse ära innovatsiooniprojekti asjaomases etapis saadud detailsed tulemused ja tehtud tegevused. Vajaduse korral põhjendatakse erinevusi etapi kavandatud ja tegelike tulemuste vahel, antakse hinnang innovatsiooniprojekti etapi eesmärgi saavutamisele, tulemuslikkusele ja elluviimisele ning innovatsiooniprojekti lõppeesmärgi saavutamise perspektiivile. Vahearuandeid hindab hindamiskomisjon.

Innovatsiooniprojekti viimase etapi korral esitatakse **punktis 10** nõutud innovatsiooniprojekti lõpparuanne, milles võetakse kokku lisaks viimase etapi tegevustele ka kogu innovatsiooniprojekti raames tehtud tegevused, vajaduse korral põhjendatakse erinevusi innovatsiooniprojekti kavandatud ja tegelike tulemuste vahel ning antakse hinnang innovatsiooniprojekti lõppeesmärgi saavutamisele. Lisatakse ka viited allikatele, mille kaudu on avalikkust innovatsiooniprojekti tulemustest teavitatud. Lõpparuanne peab sisaldama üksikasjalikku teavet innovatsiooniprojekti tehtud tööde ja tegevuste, ning saavutatud

praktiliste tulemuste kohta. Lõpparuanne peab sisaldama kõiki olulisi andmeid, mis võimaldavad toetuse andjal hinnata innovatsiooniprojekti edukust. Viimase makse tegemise aluseks on nõuetekohane lõpparuanne.

Lõpparuanne tuleb esitada 30 kalendripäeva jooksul pärast innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi lõppemist. Abikõlblikkuse periood on aeg, mille jooksul innovatsiooniprojekt peab olema tehtud ja lõpetatud. Lõpparuandeid hindab hindamiskomisjon.

Eelnõu § 17 lõike 4 järgi tuleb vahearuanne esitada innovatsiooniprojekti tegevuste elluviimise perioodi keskel ehk kui projektitegevuste elluviimise perioodist on möödunud pool, tuleb vahearuanne esitada 14 kalendripäeva jooksul. Vahearuande esitamine ei pea olema konkreetselt seotud maksetaotlusega, vaid see võib olla eraldi dokument. Vahearuande esitamine on oluline, kuna see võimaldab jälgida innovatsiooniprojekti edusamme ja veenduda, et innovatsiooniprojekt kulgeb plaanipäraselt.

Eelnõu § 17 lõike 5 kohaselt peab lõike 3 punktis 10 nimetatud innovatsiooniprojekti lõpparuanne sisaldama hinnangut innovatsiooniprojekti tulemuslikkusele, elluviimisele ja tulemuste levitamisele.

Eelnõu § 18 sätestab maksetaotluste kontrollimise, mille käigus PRIA hindab nii taotletava toetuse õiguspärasust kui ka toetatava tegevuse vastavust EL asjakohastele õigusaktidele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele kehtestatud tingimustele ja eesmärkidele. Toetuse saaja peab veenduma, et ta viib tegevusi ellu vastavalt toetuse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele ja taotluses toodud eesmärkidele. PRIA teostab kontrolli nii enne innovatsiooniprojekti taotluse rahuldamist kui ka pärast maksetaotluste menetlemise käigus.

Eelnõu § 19 sätestab toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu § 19 lõige 1 sätestab, et toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ning tingimusel, et toetuse saaja on antud innovatsiooniprojekti etapi tegevused nõuetekohaselt ellu viinud. Teisisõnu esitab toetuse saaja maksetaotluse siis, kui üks innovatsiooniprojekti etapp või –tegevus on lõpetatud.

Eelnõu § 19 lõikes 2 sätestab, millal teeb PRIA toetuse maksmisest keeldumise otsuse. Toetuse maksmisest keeldumise otsuse teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud juhtudel kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse andmise ja kasutamise nõuetele, kui Euroopa Liidu õigusaktidest ei tulene teisiti;
- 2) taotleja ei esita ega tee teatavaks menetluses tähtsust omavaid asjaolusid ja tõendeid või takistab kohapealse kontrolli tegemist;
- 3) taotlust ei rahuldata käesoleva paragrahvi lõike 1, 2, 6, 7 või 8 kohaselt;
- 4) taotluses või taotluse menetluse käigus on teadlikult esitatud valeandmeid.

Eelnõu § 19 lõige 3 sätestab, et kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks, et taotleja rikub toetatava tegevuse elluviimise nõudeid või ei täida muid toetuse saaja kohustusi, võib PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõike 3 alusel vähendada makstavat toetust või keelduda toetuse maksmisest. Seejuures võtab PRIA arvesse rikkumise raskust, ulatust, püsivust ning korduvust.

Eelnõu § 19 lõikes 4 täpsustakse ajavahemik, mille jooksul PRIA teeb toetuse maksmise otsuse. Pärast maksetaotluse esitamist ja nõuetekohaste dokumentide esitamist vastavalt §-s 17 toodud nõuetele, teeb PRIA otsuse toetuse esimese osa maksmise kohta. Selle otsuse tegemiseks on ette nähtud kolm kuud alates nõuetekohaste dokumentide esitamise päevast. Pärast toetuse maksmise otsuse tegemist teostab PRIA kümne tööpäevaga toetuse makse toetuse saaja arvelduskontole.

Eelnõu § 19 lõikes 5 sätestatakse, millal teeb PRIA toetuse taotluse rahuldamata jätmise otsuse. PRIA teeb taotluse rahuldamise jätmise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest. Toetuse maksmisest keeldumise otsuse korral tunnistab PRIA taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Eelnõu § 20 sätestab, et toetuse saajale võib maksta toetust enne kulutuste tegemist, see võimaldab maksta toetust riigieelarve vahenditest enne projekti asjakohases etapis ettenähtud tegevuste eest täielikult tasumist. Sellist rahastamisviisi võib kohaldada, kui on täidetud järgmised tingimused: projekti asjakohases etapis ettenähtud tegevused on tehtud, toetuse saaja on selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa ning kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne. ELÜPS § 30 lõike 8 kohaselt loetakse toetuse saaja piisavalt usaldusväärseks, kui: 1) tal ei ole riikliku maksu võlgnevust või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg tasutud ajakava kohaselt; 2) tema või tema suhtes valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust; 3) ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasunud ettenähtud tähtpäevaks ja summas; 4) ta on varem ELÜPS § 28 või käesoleva lõike 1 kohaselt saadud toetust kasutanud sihipäraselt ja tähtpäevaks. Omafinantseeringuga võrdse rahasumma hulka loetakse selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis kaupa, väljastatud arve-saatelehel või arve ärakirjal kajastatud kõik abikõlblikud kulud, millest on maha arvatud tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel toetuse saajale makstav summa ning millele on juurde arvatud kõik mitteabikõlblikud kulud. Oluline on, et tehtud töö või osutatud teenus on lõpetatud ning toetuse saaja on need vastu võtnud. Selguse huvides on määruses täiendavalt sätestatud, et juhul kui toetuse saaja esitab maksetaotluse enne kulutuste tegemist 2029. aastal, peab ta projektis kavandatud tegevuste elluviimist tõendavad dokumendid esitama hiljemalt 2029. aasta 31. märtsiks.

Eelnõu § 21 sätestab dokumentide säilitamise korra, millest tulenevalt määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata ning nimetatud dokumente säilitatakse PRIA-s kuni 2039. aasta 31. detsembrini. Riigiabi (EL) nr 651/2014 ja vähese tähtsusega abi korral tuleb dokumente säilitada kümme aastat

Eelnõu § 22 sätestab toetuse saaja andmete avalikustamise.

Liikmesriigid teavitavad toetusesaajaid sellest, et neid puudutavad andmed avaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261) artiklite 98 ja 99 kohaselt ning et liidu finantshuvide kaitsmise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid selliseid andmeid töödelda.

Veebilehel võib avaldada fondide toetusega valitud tegevuste loetelu vähemalt ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles. Loetelu sisaldab järgmisi andmeid: a) juriidiliste isikute puhul toetusesaaja ja riigihangete puhul töövõtja nimi; b) kui toetusesaaja on füüsiline isik, siis tema ees- ja perekonnanimi; d) tegevuse nimetus; e) tegevuse eesmärk ning selle eeldatavad või tegelikud saavutused; f) tegevuse alguskuupäev; g) tegevuse eeldatav või tegelik lõpuleviimise kuupäev; h) tegevuse kogumaksumus; i) asjaomane fond; j) asjaomane erieesmärk; k) liidu kaasrahastamise määr; l) tegevuse ja asjaomase riigi asukohatähis või asukohatuvastus; m) liikuva tegevuse või mitut tegevuskohta hõlmava tegevuse puhul toetusesaaja asukoht, kui toetusesaaja on juriidiline isik; kui toetusesaaja on füüsiline isik, siis NUTS 2. tasandi piirkond; n) tegevuse sekkumise liik vastavalt artikli 73 lõike 2 punktile g. Punktides b ja c osutatud andmed kustutatakse kaks aastat pärast nende esmakordset avaldamist veebilehel.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186)

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Eelnõu mõjusid on hinnatud „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 46 lg 1 alusel. Eelnõu rakendamine toob kaasa otseseid positiivseid mõjusid majandusele, elu- ja looduskeskkonnale ning kaudseid positiivseid mõjusid haridusele ja teadusele, julgeolekule, regionaalarengule.

Mõjud majandusele

Mõju majandusele on positiivne. Määrus loob ettevõtjatele paremad võimalused tugevdada oma konkurentsivõimet innovaatiliste lahenduste väljatöötamise ja rakendamise kaudu. Toetatavate tegevustega avardub oluliselt ettevõtjate võimalus koostöös teadus- ja arendusasutuste ja ekspertidega suurendada uuenduslike ja kõrgema lisandväärtusega toodete, teenuste ja tehnoloogiate praktilist kasutusele võtmist. Ettevõtjad saavad kasutada innovaatilisi meetodeid ja tehnoloogiaid, mis aitavad neil täiustada oma tootmisprotsesse ning luua uusi tooteid ja teenuseid. Lisaks sellele aitab koostöö teadus- ja arendusasutuste ning ekspertidega leida tõhusamaid viise ressursside kasutamiseks, sealhulgas nutikate põllumajanduslike tehnoloogiate, jätkusuutlike praktikate ja keskkonnasõbralike tootmismeetodite kasutuselevõttu. Uute ja tõhusamate lahenduste väljatöötamine ning nende rakendamine aitab suurendada tootlikkust, luua uusi töökohti ja stimuleerida majanduslikku arengut.

Mõju keskkonnale on positiivne. Innovatsioonikoostöö põllumajandusettevõtjate, teadlaste ja ekspertide vahel parandab keskkonnahoidu ja jätkusuutlikkust. Uute teadmiste ja lahenduste rakendamine aitab vähendada keskkonnamõju, optimeerida ressursside kasutamist ning toetada

kestlikke põllumajandus- ja metsanduspraktikaid. Selline lähenemine aitab säilitada loodusvarasid, toetada bioloogilist mitmekesisust ning tagada pikaajalist jätkusuutlikkust. „Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne“⁴ toob välja innovatsioonikoostöö vajalikkuse ja positiivse mõju kliimale, mis saavutatakse, kui arvestatakse kliima- ja ressursitõhusust, ning samal ajal pööratakse tähelepanu elurikkuse säilitamisele ning looduslikele ja kliimaatilistele tingimustele.

Mõju haridusele ja teadusele on positiivne. Määruse rakendamise korral võime oodata põllumajandussektori ettevõtjate ja teadus- ning arendusasutuste vahelise koostöö paranemist ja intensiivistumist. See omakorda aitab suurendada sektori innovatsioonivõimekust ning tõsta selle konkurentsivõimet. Põllumajandusettevõtjad toovad kaasa oma rikkaliku praktilise kogemuse, samal ajal kui teadlased on ekspertidena kursis uuemate teadusavastustega. Nende kahe osapoole koostöös saab ühendada praktilised teadmised teadusliku uurimistööga, mis viib uute teadmiste ja lahenduste loomiseni. Põllumajandusettevõtjad saavad õppida teadlastelt uuenduslikest meetoditest ja tehnoloogiatest ning teadlased omakorda omandavad põllumajandusettevõtjatelt praktilisi teadmisi. Innovatsioonikoostöö põllumajandusettevõtjate ja teadlaste vahel soodustab ka teadusuuringute praktilist rakendamist. See viib efektiivsemate ja säästlikemate põllumajanduslike praktikate väljatöötamiseni. Samal ajal saavad teadlased reaalselt tagasisidet, mis aitab neil täiendada ja kohendada oma uurimisvaldkondi vastavalt vajadustele.

Mõju julgeolekule ja välissuhetele

Toetusel on toidujulgeolekut silmas pidades positiivne mõju, tagades tootmise jätkusuutlikkuse, uute toodete ja teenuste loomise ning arvestades samal ajal kliima ja ressursitõhususega. Uute teadmiste ja lahenduste rakendamine, muu hulgas välismaiseid teadus- ja arendusasutusi ja eksperte kaasates, aitab vähendada toidu tootmise keskkonnamõju, parandada ressursside kasutamist ning leida innovaatilisi viise toidu tootmise ja töötlemise efektiivsuse suurendamiseks.

Mõju regionaalarengule, sh linna-, maa- ja rannapiirkondadele

Innovatsioonikoostööl on positiivne mõju regionaalarengule, mis avaldub ettevõtluse ja elukeskkonna kaudu. Uute teadmiste ja lahenduste rakendamine innovatsiooni toel aitab vähendada keskkonnamõju, optimeerida ressursside kasutamist ning toetada kestlikke põllumajandus- ja metsanduspraktikaid. Innovatsioonitoetus on laiaulatuslik, hõlmates kogu Eesti territooriumi ning tagades võimalused ja toetuse kõikidele Eesti piirkondadele, mis omakorda tugevdab piirkondade majanduslikku võimekust, suurendab ettevõtlustegevust ning parandab elanike heaolu ja elukvaliteeti.

Toetusvajaduse prognoosimisel on arvestatud esmatootjate ja töötajate suure huviga „Eesti maaelu arengukava 2014-2020“ meetme 16 „Koostöö“ tegevusliikide 16.0 „Innovatsiooniklastri toetus“ ja 16.1/16.2 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine toetus. Euroopa Innovatsioonipartnerlus“ vastu, mille raames on toetust määratud 8 klastrile (11 tegevuskava) ja tegevuse liigi 16.1/16.2 raames 67 projektile.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud.

⁴ <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027#keskkonnamoju-strate>

Strateegiakava sekkumine „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid” raames antava „Suur- ja väikeprojektide toetus“ määruse rakendamist rahastatakse 80 protsendi ulatuses EAFRD eelarvest ning 20 protsendi ulatuses Eesti riigi riigieelarvest.

Strateegiakava sekkumine „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid” raames antava „Suur- ja väikeprojektide toetus“ kogueelarve on 13,1 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on ligikaudu 10,48 miljonit eurot ja Eesti riigi osalus ligikaudu 2,62 miljonit eurot.

Määruse rakendamine ei too kaasa tulusid riigieelarvesse.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati koostööstamiseks Rahandusministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Kliimaministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilises koostööstamise süsteemis EIS. Haridus- ja Teadusministeerium koostööstas eelnõu märkustega, millega on osaliselt arvestatud. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Kliimaministeerium märkusi ega ettepanekuid ei esitanud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler